

DÁTUM

I/129.

»S MOST A DOLOGRA«

8,10 Ft

SZABADELVŰ
POLITIKAI
NAPILAP

A 21-es parcella ezentúl

Hősi halotti nyughely

Ezentúl az 1956-os forradalom és szabadságharc hősi halottai nyughelyének tekintendő a Mező Imre úti temető 21-es parcellája, ahol október 22-én 16 órakor egy, a harcokban elesettek előtt tisztelgő emlékmű alapkövét is lerakják majd — hangzott el szombaton a temetőben rendezett sajtótájékoztatón. A Magyar Demokrata Fórum, a Magyar Politikai Foglyok Szövetsége 56-os Kegyeleti Bizottsága, valamint a Fővárosi Tanács és a temető képviselői abból az alkalomból hívták az újságírókat a munkásmozgalmi panteon szomszédságában található parcellába, hogy — a Fővárosi Tanács és a Fővárosi Temetkezési Intézet jelentős támogatásával — befejeződjön a sírkert rendbehozatala.

Az MDF és a POFOSZ aktivistái társadalmi munkában ez év tavasza óta munkálkodtak azon, hogy eltüntessék innen a 33 év alatt összegyűlt szemetet, törmeléket, gázt. Szalay Róbert, a kegyeleti bizottság tagja emlékeztetett arra, hogy a barikád egyik oldalán elesett szovjetek, AVH-sok és katonák — mintegy 250-en — gondozott, reprezentatív hősi parcellában nyugszanak. A barikád másik oldalán hozzávetőleg tízszer annyian haltak meg, döntő többségük az utcai harcokban vesztette életét. Sokakat az enyészetnek kitétt 21-es parcellában temettek el, majd 1982-ben a 25 év porladási idő elteltével a hozzátartozókat felszólították: exhumálják a sírokat, mert a parcellát felszámolják. Ekkor mintegy 60 holttestet szállítottak el más temetőbe. Jelenleg körülbelül 200—250-en nyugszanak a 21-es parcellában.

Maróti László, az MDF VIII. kerületi szervezetének vezetője elmondta: a leendő emlékmű megépítésére alapítványt kívánnak létrehozni. A parcellát díszsövény övezi majd, két sarkába pedig egy-egy kopjafa kerül.

A parcella rendezését ezután is folytatják szombat délelőttönként; az épségben maradt sírköveket tisztítják meg. Szólt arról is, hogy a sajtóban közzétett felhívásukra már néhányan jelentkeztek, hogy hozzátartozójuk 1982-ben elszállított földi maradványait a hősi halottak sírkertjében kívánják elhelyezni.

A Fővárosi Tanács jelenlévő képviselője kifejtette: a tanács félmillió forinttal támogatta az MDF és a POFOSZ kezdeményezését. Ez az összeg arra volt elegendő, hogy a temetkezési intézet utakat építsen, illetve vésett névtábla kerüljön az eddig jeltelen sírokra is.

A Fővárosi Temetkezési Intézet képviselője egy kérdésre válaszolva elmondta: 1982-ben jogszerűen kezdődött meg a parcella kiürítése. Am az állampolgári bejelentések, külföldi rádióadók adása nyomán a Fővárosi Tanács ezt leállította, s az MSZMP KB kegyeleti bizottsága is úgy foglalt állást, hogy a parcellát mégse számolják fel.

Egy, a sajtótájékoztatón jelenlévő hozzátartozó arról számolt be, hogy korábban zaklatásnak volt kitéve, aki a parcellához látogatott; mint mondotta: esetenként, de leginkább október 23-án és halottak napján rendőrök cirkáltak a környéken és igazoltatták az arra járókat.

Pap nélkül is lehet áldozni

Szombaton véget ért a Pap János utalkodását követő négy éves konzolidációs korszak Veszprém megyében, hogy a reformerek valami újat kezdhesse. A 20 000 MSZMP tagot képviselő pártértekezlet küldöttei egyértelműen kinyilvánították, hogy nem adnak vezető posztot a Pap János által felállított gárda maradványainak. Az ügyvezető titkár Szekeres Imre a veszprémi tanács 39 éves elnökhelyettese lett. Gyuricza László, a megyei pb eddigi első titkára kereskedelmi előadóként helyezkedik el a nitrokémiai ipartelepeknél, ahol megyei megbízatása előtt vezérigazgatóként dolgozott.

A másfél napig tartó pártértekezlet állásfoglalásában a küldöttek leszögezik, hogy egy olyan új baloldali, szocialista típusú pártot akarnak, mely

szakít a sztálini gyakorlattal, a demokratikus centralizmussal, amely alulról építkezik. Vállalják 1956. október 23-nak azon örökségét, amely a nemzeti függetlenség és szuverenitás, a politikai pluralizmus megeremtését tűzte ki célul. Szükségesnek tartják a megyében létrehozott CIMBRIANA Kft. megalakításának és működésének felülvizsgálatát. Javasolják a munkásörtség jogutód nélküli megszüntetését. Indokoltnak tartják a megyék jelenlegi struktúrájának felszámolását, ugyanakkor támogatják az önálló felelős önkormányzatok létrehozását. Szeretnék, ha a kongresszus után pártjuk, a Magyar Szocialista Párt nevet viselné.

A most megválasztott politikai intézőbizottság már — a két hónapon belül megrendezendő — következő pártértekezleten ad számot munkájáról.

Gy.Á.

„Magyarországot sosem hagytam elveszni”

(Beszélgetésünk a 3. oldalon)

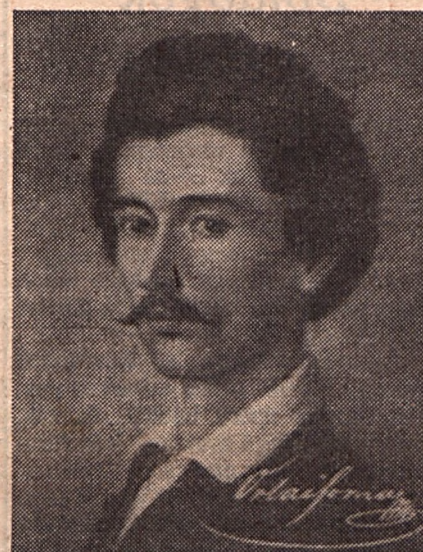
Ápolónő a professzor nyakában

(Riportunk az 5. oldalon)

Petőfi
nyomában
Szibériában

(Sorozatunk

a 6. oldalon)

Az új elnökjelölt:

Habsburg Ottó

A Független Kisgazda-, Földmunkás- és Polgári Párt újpesti szervezetének az elnöke, dr. Vanyek Béla, az FKGP Nagybudapesti Intéző Bizottságában javasolta dr. Habsburg Ottó jelölését Magyarország elnöki székébe. A Nagybudapesti Intéző Bizottság a javaslatot nagy szótöbbséggel elfogadta.

Örömmel kell közölnünk azt is, hogy az FKGP kispesti elnöke, Martin-csevics György e nemes cél elérésére már aláírások gyűjtését is megkezdte. Erről egyébként a Kis Újság legutóbbi száma pozitív hangvételű cikkében be is számolt. E gondolatot egy, már régebben megalakult társadalmi egyesülés is szorgalmazza: Szövetség az Egységes Európáért. Egyesítsük erőnket! Munkálkodjunk együtt!

Ezért közöljük, bárkinek kívánságára megküldöm az aláíróv egy példányát azzal a kéréssel, hogy aki dr. Habsburg Ottónak, az Európa Parlament magyar képviselőjének magyarországi elnökéé való jelölésében egyetért, az szíveskedjen az ívet aláírni, és az aláírásokkal telt ívet sürgősen visszaküldeni az ív alján lévő címre! Ha egy ív nem elégséges, szabad sokszorosítani, vagy postán, illetve telefonon az alábbi címről igényelni.

Amennyiben egyetértene velünk, kérjük, hogy minél előbb minél több aláírást gyűjtsenek, mert 30 napon belül több mint ötvezer aláírást kell gyűjtenünk ahhoz, hogy a szerintünk legmegfelelőbb személy szerepelhessen az elnökjelöltek között! Az az egyéniség, akinek nemzetközi tekintélye, eddigi tevékenysége garancia arra, hogy országunkat visszavezesse a szabad európai népek közösségébe, aki szíve szerint a legkiválóbb magyar, aki eddigi politikai múltjával minden pártpolitikai vitán felül áll, és aki nemzetközi tekintélye és tapasztalata révén a legalkalmasabb arra, hogy hazánkat a legrövidebb időn belül kivezesse abból a gazdasági, társadalmi és politikai szakadékból, melybe az elmúlt fél század gyászos emléké párt-diktatúrája juttatott!

Megbízottunk információ adására, aláíróv küldésére és az aláírások összegyűjtésére: dr. Vanyek Béla, 1325 Budapest, Pf. 149., telefon: 169-10-75.

FKGP
Nagybudapesti
Intéző Bizottság

Németh Miklós nyilatkozata

A hamis egység nem stabilizál

Németh Miklós a Welt am Sonntag című nyugatnémet napilapnak nyilatkozva kijelentette, hogy az MSZMP jövő pénteken kezdődő kongresszusától a párt teljes megújulását, a reformerök és a reformgondolat egyértelmű győzelmét várja. Új, modern, a többpártrendszer követelményeinek megfelelő pártot.

Arra a kérdésre, hogy elképzelhetőnek tartja-e az MSZMP kettészakadását konzervatív és reformerökre, Németh Miklós kijelentette: ezt nem tudom kizárni. A jó megoldás az lenne, hogy a pártkongresszuson elfogadott

reformplatform alapján mindenki maga döntene el, hogy továbbra is a párt tagja kíván maradni, vagy mivel nem fogadja el a gyökeresen megújult politikai platformot, kiválik a pártból: ily módon a konzervatív, megújulásra képtelen erők leválnának a pártból.

— Mindemellett elfogadhatatlannak tartok minden olyan kompromisszumot, amely a pártegyeségre vagy a közelgő választásokra hivatkozva megpróbálja összebékíteni az összebékíthetlent: a konzervatív pártállami gondolkodást az európai értelemben vett baloldali szocialista pártmozgalom meghatározó jegyeivel. Egy ilyen egység nem stabilizálható — idézte a lap a miniszterelnököt, aki az újság előzetes ismertetésében a leghatározottabb igennel válaszolt arra a kérdésre, hogy komolyan gondolja-e a szabad választásokat.

Avatás a Vatikánban

Boldogok a meggyilkoltak

Huszonkilenc szentemlékű embert avatott boldoggá vasárnap II. János Pál pápa. Közülük 26-an — papok, szerzetesek és papnövendékek — az 1936—39-es spanyol polgárháború első évében haltak meg a köztársaságiak kezétől. A boldoggá avatás a római katolikus egyház hitéletében a szentté avatást megelőző fokozat.

Spanyolországban a baloldaliak mintegy hétezer római katolikus pap, szerzetes és apáca halálát okozták. A most boldoggá avatottak már várományosok voltak, de e csoport boldoggá avatásának folyamatát VI. Pál pápa megállította Franco spanyol diktátor halálakor, hogy ne avatkozzék bele a spanyolországi belpolitikai erők megbékülésének kényes folyamatába. A Szent Péter téren rendezett vasárnap szertartáson spanyolok tízezrei vettek részt.

A pápa a spanyolokon kívül három, a 19. században élt szentéletű katolikus avatott boldoggá: a kolostoralapító Francisca Anna Cirert, Geltrude Caterina Almesolot, aki vallási érdemrendet kapott, végül egy Lorenzo Salvi nevű, ugyancsak a múlt században élt szerzetest.

Gerlach az NDK ellenzékről

Ne a tükröt okold...

Bírálta az ország belpolitikai helyzetét és nyilvános vitát sürgetett a társadalom ellentmondásairól Manfred Gerlach pártelnök, az NDK-beli szabaddemokraták elnöke, aki egyúttal az NDK Államtanácsának alelnöke is, a Német Liberális Demokrata Párt (LDPD) központi elnökségének pénteki rendezvényén mondott beszédet. A rendezvényt a neves német publicista, Carl von Ossietzky születésének századik évfordulója alkalmából tartották. A beszéd rövidített változatát az LDPD központi lapja, a Der Morgen szombati száma közölte. A szaporodó alternatív csoportokra célozva Gerlach kijelentette: a párt tagjait „aggodalommal tölti el, hogy a politikai éberség olyan állampolgárokkal szemben is söpörni kezd, akik a humanizmus demokratikus értelmezéséből kiindulva szövetkezve akarják kivenni részüket a szocializmus építéséből, ám az a veszély fenyegeti őket, hogy áskálódó

Pozsgay Imre ausztriai előadása

Utunk Európába

Magyarország csak Közép-Európán keresztül zárkozhat fel Európához és a világhoz — hangoztatta Pozsgay Imre az alsó-ausztriai Kréms városban szombati előadásán, a tartományi tudományos akadémia rendezvényesorozatán. Ennek keretében ő és Erhard Busek osztrák tudomány- és kutatásiügyi miniszter előadást tartott Közép-Európa jövőjéről.

Pozsgay Imre kifejtette: a közép-európai eszme másfél százados történetében a magyarság számára változatos a kedvező, békés, felzárkózásra alkalmas időszakok a nemzeti szemszögből rossz emlékek háborús évekkel, de végül is a közép-európai összetartozás múltjáról pozitív mérleget lehet megvonni. Magyarország, amelynek hagyományai és nemzeti törekvései a második világháború utáni rendezés korántsem volt összhangban, az Európától való négy évti-

zednyi elszakítottág és peremhelyzet után ismét szorososan kapcsolódni akar Közép-Európához, de nem mint valamiféle anakronisztikus tömörüléshez, hanem mint szuverén államok együttműködő közösségéhez.

Az államminiszter hangot adott meggyőződésének, hogy — különösen a szovjet reformirányvonal hatására — a Kelet-Európának nevezett térségben is új megfontolások fognak érvényesülni az európai egységesülést illetően. Ma nagy lehetőségek vannak a tömblogikán történő felül-emelkedésre, de továbbra is számolni kell az államok közötti bizonyos vonásokkal. Magyarországnak is vannak érdekei, amelyek az eddigi kelet-európai szövetségeseihez való bizonyos kötődéseinek fenntartását kívánják meg, miközben a nyugati vonzás is erősen hat rá.

— Magyarország a Közép-Európa szóval „belépőjegyet” főként az európai értékrendbe való beilleszkedéssel, az igazán európai szellemi terméknek számító szabadságfelfogás alkalmazásával akarja megváltani — folytatta Pozsgay Imre. Az erre irányuló hazai törekvésekről szólva egyebek között kiemelte az államszocializmus sztálinista modellje által felszámolt állampolgári önrendelkezés helyreállításának fontosságát. Rámutatott: a magyar reformfolyamat ma a gazdasági válság ellenére elsősorban politikai változásokban nyilvánul meg, mert ezek nélkül a gazdasági válság kezelésének csak rövid távú megoldásai — például a restriktív — lehetségesek, s a gyenge legitimációjú parlament és kormányzat nem képes kellő lendületet adni a gazdasági megújulásnak.

A miniszter úgy vélte: kérdéses lehet, hogy a mai Európa mennyire tud együttélni egy tartós válságban lévő Kelet-Európával, de bizonyos, hogy igazi, teljes és egységes Európa nem jöhet létre keleti része nélkül. Hangsúlyozta: Ausztriának is érdeke fűződik ahhoz, hogy Magyarországon Közép-Európára, felzárkózásra irányuló fejlődés menjen végbe, mert keleti határain veszélyesebb egy bizonytalan helyzetű, elzárkózó rendszerű szomszéd, mint egy, a világra nyitott ország.

Pozsgay Imre szavai után Erhard Busek előadásában osztrák szemszögből világitotta meg a közép-európai politikai, kultúra és tudományi távlatait, s az ezek valóra váltásában Ausztriára váró értelmiségiekből álló hallgatóság kérdéseire. A magyar vendég ezek kapcsán a magyar ifjúság helyzetéről, az európai katonai tömbök felszámolásának kilátásairól és a vallásszabadság maradéktalan érvényesítését célzó magyarországi lépésekről beszélt.

A rendezvény befejeztével Pozsgay Imre újságíróknak nyilatkozva kifejtette azt a meggyőződését, hogy az MSZMP közelgő kongresszusán a párt reformvonalának képviselői fognak győzelmet aratni, mert — mint mondta — erősebbek, szervezettebbek és tisztább a lelkiismeretük is, mint a többi áramlathoz tartozóké.

elemekként kirekesztődnek (a társadalomból)”. Szeptember 19-iki beszédének kitételét megismételve az LDPD elnöke leszögezte: az ellenvélemény még nem ellenállás. A politikai bizalom a nyilvános párbeszéd légkörében tud csak erősödni, olyan kritikus szellemű vitában, amelynek célja az egyetértés kell, hogy legyen, amely azonban nem torkolhat minden esetben közfelkiáltásba. Ez egy véget nem érő demokratikus folyamat.

A sajtó egyoldalú beállítást tükröző jelentéseit bírálva Gerlach úgy vélte, hogy az NDK problémáinak és ellentmondásainak nyílt feltárása „nem a munkás-paraszt hatalom gyengeségeit leplezné le, hanem ellenkezőleg: a társadalom valamennyi rétegét képviselő polgárok, az összes párt tagjainak politikai érettségét világitaná meg. Ehelyett azonban egyre nő a szakadék az ország nyilvános tükröképe és a valóság között”.

A VILÁG HÍREI

— A lengyel kormány kezdeményezésére a közeljövőben lengyel—szovjet kormányközi bizottságot hoznak létre, hogy ennek segítségével rendezzék a két ország igazságügyi minisztereinek irányítása alatt az NKVD által Katynban lemészárolt lengyel katonatisztek ma is élő hozzátartozói által benyújtott kártérítési igényeket.

— Október 3—5ig a lengyel fővárosban tartja következő ülését a Varsói Szerződés Tagállamai Egyesített Fegyveres Erőinek Katonai Tanácsa.

— A szaúd-arábiai Taifban a hét végén a legnagyobb diszkréció mellett folytak a libanoni parlament „kiteleptett” ülésének tárgyalásai. A 17 évvel ezelőtt megválasztott, majd a háborúk miatt mandátumát azóta folyamatosan meghosszabbító libanoni törvényho-

zás még életben lévő 73 tagjából 62 képviselő van jelen: a véletlen folytán fele-fele arányban a különböző irányzatokhoz tartozó muszlim, illetve keresztény törvényhozók.

— Ciszjordániában és Gázában az arab lakosság tömegesen csatlakozott a felkelést (intifáda) irányító egyesített vezetés sztrájkfelhívásához. Izraeli katonák rálöttek az őket kövekkel dobáló tömegre. Egy fiatal palesztin életét veszítette.

— A kínai főváros lakossága október elsején ünnepelte meg a Kínai Népköztársaság kikiáltásának 40. évfordulóját. Első ízben ültek nemzeti ünnepet Pekingben rendkívüli állapot körülményei között. Ennek megfelelően az elmúlt években megszokott tömeges ünneplés helyett Peking több

mint tízmillió lakosa közül mindössze pár százezer vett részt meghívásos alapon.

— Nguyen Co Thach külügyminiszter cáfolta, hogy Vietnam katonai egységeket hagyott volna hátra Kambodzsában. A hanoi kormány állásfoglalásban szögezte le, hogy a csapatkivonás után a többi érdekelt országon a sor ígéretei teljesítésében.

— A Kőolajexportáló Országok Szervezetének miniszterei, jobb megoldás híján, végül is Irán kompromisszumos javaslatát fogadták el genfi értekezletükön, és 1 millió hordóval napi 20,5 millió hordóra emelték az 1989. utolsó negyedében együttesen kitermelhető olaj mennyiségét. A többletet az eddigi arányban osztották el a tagállamok között.

„New Yorkból hozott haza a szabadság szellője”

Beszélgetés dr. Varga László íróval

Aligha kétséges, rekordot döntött meg Varga László, az egykori Demokrata Néppárt egyik alapítója, annak ugyancsak egykori országgyűlési képviselője, hiszen 41 esztendeig távol élt hazájától.

— Nagy feszültséggel léptem Ferihegyen újra magyar földre. Évtizedeken át hívtak, jöjtek. De én azt feleltem, ha elvitt az elnyomás orkánja hazulról, akkor hozzon haza a szabadság szellője. Ezt a szellőt megéreztem New York-ban is, így hát hazajöttem...

— *Miért is ment el — itthonról?*

— A Demokrata Néppárt 1944. november 30-án alakult meg a lakáson. Törvényhatósági bizottsági tag lettem, majd az 1947. augusztusi választáson országgyűlési képviselő. Utóbbi tevékenységemből fakadóan állandó összeütközésbe kerültem a rendszerrel. Az Igazság című lap megtámadott 1948. júniusában... elég volt belőlem, a törvényhatóságból... Hát ez egy kicsit sok volt. Elég sok embert védtem ahhoz, hogy felismerjem, milyen következménye lehet, ha lefognak. Sem hős, sem bátor nem vagyok. Félttem, kényszerítenek, olyan jegyzőkönyvet írjak alá, amely barátainak is bajt okozhat. Akkor, ha ez megtörtént,

nik, lényegében meghaltam volna. Így hát átszöktem 1948. november elején Ausztriába.

— *Hogyan alakult a sorsa, pályafutása?*

— Egy évig Svájcban éltünk, ott megkaptam a menedéjogot, hálás is vagyok érte, majd 1950. márciusában az Amerikai Egyesült Államokba kerültem, ahol a Szegedi-Maszák vezetés alatt álló Szabad Európa Rádió Sajtó osztályán dolgoztam Kovács Imrével, Csicsery Rónaival, Frei Bandival. Ugyan kiléptem az országhatáron, de a magyarságomat sosem hagytam elveszni.

— *Egyáltalán hogyan lehet kibírni 41 éven át idegenben egyfolytában?*

— No, erre az USA-ban azt mondják, ez 64 ezer dolláros kérdés... mert a legnehezebb kérdés egyike. Eldöntöttem, egyenrangú leszek az amerikaiakkal, nem leszek ábrándozó menekült. Szóval, úgy dolgozom, mint egy amerikai, s úgy gondolkodom, mint egy magyar. Hát így sikerült. A magyar egyesületekkel tartottam a kapcsolatot, csak Dél-Amerikába tizennégyszer utaztam magyar úgben. Államfőkkel, miniszterekkel tárgyaltam, igen, tartsuk élve, ében a magyar ügyet!

— *Volt-e honvágya?*

— Csak a hon nem volt, legalábbis az, amire vágytam. Dehát oda nem kívánkoztam, ahol a barátaim, egykori politikai társaim, vitapartnereim börtönben ülnek. Lehet, nem is engedtek volna haza. Most megérintett az a bizonyos szellő, a leendő magyar szabadság szellője.

— *Mi 1988 őszén találkoztunk New York-ban. Még akkor sem volt bizonyos abban, mikor jön, jön-e egyáltalán... — sorban emlékeztetem.*

— Valóban, de olyan gyorsan peregnek az események... Most úgy érzem, ha ma nem mennék haza — szóval haza kellett jönnöm. Nem azt mondom, minden, de minden alapvető emberi jogát gyakorolhatja végre az emberi nép. De felkelt a szabadság napja, itt a hajnal, ha a delet még nem is értük el. Akarom látni azt az állapotot, amikor még küzdeni kell a demokrácia kialakulásáért, azt, hogy a pártok kivegyék a részüket a hatalomból, pontosabban: a nép.

— *Szombaton, a Keresztény Demokrata Párt alakuló ülésén is részt vett.*

— Barátaim, köztük dr. Mathejovits Ferenc hívtak. Ő például küzdött a magyar nép alapvető jogaiért, az el-

érendő függetlenségért. Ezért 19,5 évet ült börtönben.

Most mindketten részt vettek a Keresztény Demokratapárt alakuló ülésén, szombaton.

— *Végezetül milyen benyomásai vannak itthon? — kérdelem dr. Varga Lászlót.*

— Az eddig eltelt 48 órában szívtam magamba mindent, amit lehetett. Elmentem a szüleim sírjához, egykori iskolámba, a templomba, jártam az utcán, kerestem a tájékozódási pontokat. Az utcákon nem láttam nevető, mosolygó embereket. Ez nyomasztó. A másik, úgy látom, elmúlt az emberek félelme, helyébe viszont belépett az óvatosság. Szerintem a félelem jobb. Mert ha elmúlik az oka, akkor elmúlik a félelem is. Ám az óvatosság életformává válhat.

Adja Isten, se félelem, sem óvatosság ne felhőzze az emberek homlokát itthon, Magyarországon sem. Szeretném, ha ők is ugyanúgy hinnék a jót, mint ahogyan én remélem...

— *Nemcsak ügyvéd New York-ban, hanem író is.*

— Őt könyvem jelent meg, sok színművet mutatták be. Most hoztam haza egy regény kéziratát is.

M. Szabó Imre

II. Rákóczi Ferenc jelszavával

Nem nosztalgiaipárt a KDNP

Megtartotta első országos nagygyűlését a Kereszténydemokrata Néppárt (KDNP). Szombaton Budapesten a József Attila Gimnázium dísztermében rendezték — „Istennel a hazáért és a szabadságért” jelszóval — a tanácskozást, amelyen a mintegy 2—3 ezer párttagot 154 küldött képviselte; jelen voltak a nyugat-európai szociáldemokrata pártok képviselői, valamint a lengyel Szolidaritás küldöttei. Keresztes Sándor a párt szervezőbizottságának elnöke emlékeztetett rá: 42 évvel ezelőtt megalakult egy csapat, amely vállalkozott a keresztény állameszmény képviselésére, de két évvel később a szervezkedő önkény felszámolta a pártot, az akkori parlament utolsó törvényes ellenzéki csoportját. Most mindent előlrol kezdenek. Mint mondta, a KDNP nem nosztalgiaipárt, célja, hogy a magyar nép megvalósíthassa a többpártrendszeren alapuló jogállamiságot, s újra beilleszkedjen az európai népek sorába. A Kereszténydemokrata Néppárt a választásokig a konstruktív ellenzék szerepét tölti be, a reformok iránt elkötelezettek taborába tartozik. Tisztában van azzal, hogy a jelenlegi időszakban kompromisszumokat kell kötni, hogy az ország békés körülmények között jusson el az első szabad, demokratikus választásokig. Keresztes Sándor annak a reményének adott hangot, hogy a magyar nép jelentős részét meg tudják nyerni programjuknak. Ezután a holland kereszténydemokrata párt elnöke Wim van Velzen elismeréssel szólt a magyar

testvérpárt programtervezetéről, s felajánlotta segítségét, bejelentve, hogy a pártot felveszik az európai kereszténydemokrata néppárt tagjai közé. Kifejtette, hogy csak a keresztény ideológiának van jövője, mert a többi eszme elvesztette a népek bizalmát. Véleménye szerint ezt bizonyítja, hogy Hollandiában nemrég az ő pártja nyerte meg a választásokat. A Belgiumból érkezett testvérpárt képviselője egyebek közt arról szólt, hogy Európa határai nem érnek véget az egykori vasfüggönynél, s javasolta, hogy építsenek közösen egy új Európát. Az Európa Parlament kereszténydemokrata frakciójának küldötte annak a reményének adott hangot, hogy a párt hozzájárul a demokrácia, a szociális igazság, a személyi szabadságjogok megteremtéséhez.

Az Osztrák Néppárt egyik vezetője arról szólt, hogy mennyire fontos a keresztény eszmei értékek átültetése a társadalmi, gazdasági életbe. Köszöntő beszédet mondott a bajor és az NSZK-beli kereszténydemokrácia, valamint a lengyel Szolidaritás egyik vezetője is.

Szót kért a tanácskozáson Antall József, a Magyar Demokrata Fórum elnökségi tagja is, aki egyebek közt azt hangsúlyozta: fontos, hogy a későbbiekben egy nagy politikai integráció jöjjön létre hazánkban, mert az országot csak középről lehet kormányozni.

A nagygyűlés szünetében tartott nemzetközi sajtótájékoztatón elmond-

ták, hogy a Kereszténydemokrata Néppárt vitára bocsátott alapszabálya hangsúlyozza: a KDNP 1949-ben kényszer hatására működését felfüggesztő Demokrata Néppárt (Barankovics-párt) közvetlen jogutódja. Az alapszabály az 1947. évben elfogadott pártalkotmány, és a ma is elfogadott akkori célkitűzések szellemében fogalmazódott meg. A párt célja: hozzájárulni a többpártrendszeren alapuló demokratikus magyar jogállamiság és valódi népképviselő megteremtésére, érvényre juttatni az ember szabadságjogairól vallott és a keresztény hite és kulturális örökségen alapuló felfogását. A párt programja megállapítja, hogy az eszmei alap a keresztény világnézet, a nemzet Szent Istvánig visszanyúló történelmi öröksége. Világnézete az egyetemes emberi értékek elismerésén, tisztelésén nyugszik. Értékrendje középpontjában a felebaráti szeretet áll. A tájékoztatón a Holland Kereszténydemokrata Párt elnöke bejelentette, hogy a választási kampányban tárgyi segítséget is adnak a magyar testvérpártnak.

Az Európa Parlament kereszténydemokrata frakciójának alelnöke Hanja May-Weggen hangsúlyozta, hogy valamennyi magyar demokratikus erővel jó kapcsolatot alakítottak ki. Utalt arra, hogy a politikai segítségnyújtáson kívül gazdasági támogatásról is folyik tárgyalás az Európa Parlamenten belül. Ennek összege még nem ismert, de várhatóan jelentős pénzről van szó.

Reformszövetség

Az MSZMP-kongresszus reform-elkötelezett küldötteinek csoportja 1989. október 1-jén megalakította a Reformszövetséget. Vezetőül Kósa Ferencet, szóvivőül Ágh Attilát, Gázso Ferencet és Vitányi Ivánt választottuk. Csatlakozásra hívjuk fel mindazokat a küldötteket, akik az alábbi kérdésekben elfoglalt állásponttal egyetértenek és azok kongresszusi képviselését vállalják:

1. Az MSZMP októberi kongresszusán — szakítva a demokratikus centralizmusra épült állampárt gyakorlattal — olyan új, szocialista pártot kell létrehozunk, mely új programmal, szervezettel, működési szabállyal és hiteles vezetéssel rendelkezik.

2. Az elmúlt négy évtizedben kialakult diktatórikus szocializmus zsákutcának bizonyult, megreformált gyakorlata is folytathatatlan. Ezért a társadalmi viszonyok gyökeres átalakítására, ebben az értelemben rendszerváltozásra van szükség.

3. A párt programjaként — alapkérdéseiben változatlan tartalommal — elfogadjuk az MSZMP KB kongresszusra közreadott tervezetét. Ennek alapján választási programot kell kidolgozni.

4. A párt vezetésébe csak olyan személyiségeket javasolunk, akik elfogadják alapelveinket. Megnyilvánulásaikkal, cselekedeteikkel bizonyították és bizonyítják reform-elkötelezettségüket, politikailag és erkölcsileg hitelesek.

MSZMP Reformszövetség alakuló tanácskozása

Az MSZMP reformarca (1.)

Ellensúlyozni kell a hangos szélsőséget

Dr. Jánosi Györgytől, az MSZMP Tolna megyei első titkárától beszélgetésünk elején azt kértem, Tolna megyében mennyire erős a reformszárny, mennyire van középpontban, s milyen az úgynevezett „szélsőségek” pozíciója?

— Úgy érzékelem, hogy a huszonhárom küldöttünk alapvetően realista talajon áll, józan, de radikális reform-elképzelés híve, ami sok vonatkozásban megnyugtató. Jelzi, hogy ez a küldöttséget mentes a szélsőségektől. Ez azt is jelenti, nem kell attól tartani, hogy a kongresszuson szétesik a megyei küldöttségek, mert „szélei” elmennek más szervező küldöttségekbe. Akár a marxista—leninista egységplatformba, akár az összefogás küldöttségekbe, akár egy reformkörüldöttségekbe.

— Vagyis a radikális reformok mellett elkötelezett küldöttek választói is hasonló alapokon állnak.

— Igen. Én ebben hiszek, hogy ez így van, s most válaszolok a szélsőségeket illető kérdésre. Örülök, hogy nem érzékeljük nagyon ezeket. Persze, nem kívánom becsapni magamat, s kijelenteni, hogy egyáltalán nincsenek. De úgy érzem, hogy nálunk a szélsőségek inkább bal felől vannak, vagy lehetnek.

— Az is veszélyes lehet...

— Igen. De nyílt vagy burkolt támadást, illetve annak megkérdőjelezé-

sét, amit teszünk, nem észleljük. Ebből arra következtek, a szélsőség is érzékeli azt, hogy itt elég széles körben elfogadják azt a politikai irányvonalat, amit megpróbálunk meghonosítani. Úgy érzik, ha minket megtámadnának, akkor kicsit az egész megyei pártközvéleménynek mennének szembe. Hozzá kell tenni azt is, hogy egészen más az informális, és egészen más a hivatalos jelzős. Hozzá kell tenni az utóbbi a szélekről még nem futott be.

— Nyilván jóslatokba bocsátkozni nem lehet, mégis megkérdezem, van-e esély arra, hogy a kongresszuson nagyon-nagyon határozottan győz a reformszárny?

— Esélyt látok benne, de megkülönböztetem a reformszárnyat és a reformgondolkodást. Tudniillik a reformszárny az egyben szervezeti formát is jelent, a reformgondolkodás inkább a tartalmat. E megkülönböztetést nagyon lényegesnek tartom. Magam a reformkörök gondolatainak túlnyomó többségével egyetértek, elfogadom és támogatom. Azt viszont már nem, ahogyan ők szervezetenként elkülönült testként definiálják magukat a pártmozgalmon belül. Ez nagyon veszélyes tendencia, mert belterjessé válhat.

— Szerveződésük természetes, már-már kötelező lépés volt a szélsőséges csoportosulásokkal szemben.

— Az indulásnál ez teljesen logikus volt. Csak után úgy érzékeltem,

hogy megmaradtak ebben a szervezeti elkülönülésben, és nem próbálták megvívni a csatájukat a párttagság körében, azaz az MSZMP-n belül. Tehát nem érzékeltem azt a törekvést, hogy tömegben próbálták volna maguk mellé állítani a párttagságot, amely szerintem hajlandó lett volna csatlakozni. Ez viszont nagyon negatív következményekkel járt, mert a már említett belterjesség egy idő után átcsapott — ez egy-két reformkörnél igenis érzékelhető! — azzá, hogy „mi vagyunk az igazság abszolút birtokosai”.

— Tehát politikai elükként kezdtek viselkedni — élére állva a mozgalomnak.

— Igen, s ez veszélyes tendencia. Az én meggyőződésem, hogy a kongresszus egy radikális reformgondolat mentén fog elmozdulni, hiszen e pártnak csak így lesz esélye a választásokon. Csak így indíthat el olyan folyamatot, mellyel megpróbálhatja visszazerezni a hitelképességét.

— Én ebben hiszek. De látom azt is, hogy mindemellett a reformkörüldöttségek elszigetelt marad a kongresszuson, túl sokan nem fognak hozzájuk csatlakozni.

— Mi volt a benyomása a többi megye erőviszonyáról, hiszen öt megye küldöttségek Szekszárdon találkoztak szeptember utolsó előtti hét végén.

— Két nagyon fontos tanulsága volt e találkozásnak. Az egyik: mi úgy gondoltuk, hogy ez munkafórumként viselkedik, s megpróbálja megtalálni magában az egyetértés és a szétfelét tartás gondolati magvait. Tehát ez az összefogás jó, reprezentatív mintáját adta (adhata) volna a kongresszusnak.

— Miért nem jött össze a találkozó munkajellege?

— Mert a küldöttek egy részének nincs következetes elgondolásra arról, merre menjen tovább a párt. Tehát keresi még a maga véleményét, és kíváncsi, hogy mások hogyan viszonyulnak. A másik tanulság, amitől tartottam és tartok is: féltő, hogy ez a kongresszus a hangos kisebbségek szócsatájának színterévé válik. Vagyis abban a helyzetben, amikor a küldöttek nagy része bizonytalan sok kérdésben, egy hangos és markáns elképzeléssel rendelkező kisebbség ezt igen jól „meglovagolhatja”. Ez az itteni összefogás be is következett. Tehát most minden erőt mozgósítani kell, hogy elinduljon a közös gondolkodás. Persze, azért számtalan dologban teljesen összecsengett már itt is a vélemény. S ezek olyan sarkpontok lehetnek, amire föl lehet fűzni más területeken is a közös gondolkodást... Azóta is tartjuk egymással a kapcsolatot, próbálunk egyeztetni, s azt is kiharcoltuk, hogy a kongresszuson egy helyen legyen a szállásunk, hogy ott is tudjunk beszélgetni, s ha szükség van rá, álláspontot egyeztetni, hogy egy markáns, homogén tömbként lépjen fel egy nagyobb létszámú küldöttségek, ami ellensúlyozni tudja a hangos szélsőséget.

V. Horváth Mária

MSZDP: egységben lesz az erő

meg első országos találkozója, október 14-15-én Egerben újabb ilyen rendezvényt tervez tartani.

Az első nap délutánján szünetes, olykor bekiabálásokkal és szócsatákkal is tarkított vita bontakozott ki az MSZDP belpolitikai irányelveiről, arról, hogy milyen viszonyt alakítson ki a párt az MSZMP-vel, az ellenzékkel és a szakszervezetekkel. Többen tartották alapvető kérdésnek, hogy miként lehet a hazai gazdasági viszonyokhoz igazítva alkalmazni a nyugati szociáldemokrácia elveit, a megfelelő távolságtartást és elhatárolást az MSZMP intézményesülő szociáldemokratizálódási törekvéseitől.

A párt stratégiai irányvonalának kialakításához elengedhetetlennek tartják a párt viszonyának tisztázását a demokratikus szocializmushoz, a munkásosztályhoz, határozott koncepciójának kialakítását a tulajdonviszonyokról.

Sokak szerint deklarálni kell: az MSZDP balközép párt, s ezt úgy kell kinyilvánítani, hogy egyértelművé váljon az is, hogy az MSZDP ellenzék az MSZMP-nek. A baloldaliságot akkor is vállalni kell, ha azt az MSZMP az elmúlt évtizedekben lejárta. Egy másik hozzászóló szünetesen bírálta, hogy az MSZDP-centrummal való összefogás sürgetésére

ösztönözték a reformkommunistákat, és rendkívül veszélyesnek minősítette az együttműködést a szerinte manapság szociális demagógiával fellépő SZOT-tal. A legtöbb hozzászóló szerint az MSZDP csak akkor számíthat sikerre, ha erős balközép párttá válik, ebben az esetben esetleg szövetségest találhat az SZDSZ, a FIDESZ és talán az MDF hasonló irányzatú köreiből. A napirend jóváhagyásakor felvetődött: a mostani tanácskozáson megkülönböztetett figyelmet kell fordítani majd a köztársasági elnök intézményére. Ezzel kapcsolatban Ruttner György, az MSZDP ügyvivője elmondta: nem kíván jelölként indulni, mert úgy véli: az MSZDP-ben más feladatok megoldására kell elsősorban összpontosítani.

Az MSZDP munkaértekezlete a kongresszusi előkészületek, valamint a külpolitikai kapcsolatok megvitatásával folytatódott.

*

Egy uniformizált társadalomban, az egyenruhába bújtatott szervezetek közel fél évszázad alatt a közvéleményben olyan képet alakítottak ki, hogy csak az a cselekvőképes párt, amely minden szempontból egységes. Ennek biztosítására volt szükség a „pártfegyelem” terrorisztikus értelme-

zésére. A hétfői tanácskozás tükrében megállapítható, hogy a szociáldemokraták belső vitái csak a fenti pártszóval megáldott külső szemlélő számára voltak érthetőek és meddőek. A látszólag személyeskedő viták mögött markáns és jól körülírható — ha úgy tetszik — ideológiák működnek. Az akciógység képességét az biztosítja számukra, ha a pontosan körülírt különbözőségek ismeretében csak azt emelik a pártpolitika rangjára, amelyben különböző platformok és műhelyek alapvetően egyetértenek. A tagság bevonásával folytatott vitákban folyamatosan háttérbe szorulnak a személyeskedések, a különböző álláspontokról kiderül kisebbségi vagy többségi mivoltuk. A „ködszurkálás” megszűnéséhez először a köd megszűnése szükséges. A tiszta „légkörben” a potenciális barát is látható, nem csak az ellenség, mi több, még az is kiderülhet, hogy végzetes tévedésekkel összetévesztődtek, vagy épp a félreértések, viták megoldására nem a kezükben szorongatott „szűrő-vágó fegyver” a legalkalmasabb. A nyíltvisakos küzdelmekből pedig számúzetnek az alattomosak és gyávák. Ez történt meg végre a külső és belső kihívások eredményeként. Igaz, a belpolitikai életben ez eddig mintha hátrányukra vált volna, de ha kongresszusukkal lezárják e korszakot, valódi akciógységükkel még előnyösebb helyzetbe kerülhetnek, mint azok, akik „mozgalom” jellegüket hangsúlyozva megspórolták maguknak e gyötrelmeket...

KPI

Mit kíván a VOSZ?

Tervezői tervek a versenysemlegességről

Szektorsemmlegességért folytat már évek óta többfrontos harcot a veszprémi Gál Zoltán. Maga is vállalkozó — egy tervezői gmk vezetője —, így van alkalma megtapasztalni a törvény még ma is gyakori diszkriminációját. Legutóbb a Vállalkozók Országos Szövetségének felkérésére állított össze ezekből egy csokorralót.

— *Mit kíván ezzel elérni a VOSZ?* — kérdeztük meg Gál Zoltántól, aki amellet, hogy a Venturi Gmk közös képviselője, a Szabad Demokraták Szövetsége vállalkozói csoportjának szervezője és a VOSZ, a Vállalkozók Országos Szövetsége aktivistája is.

— A VOSZ már tavaly ősszel kezdeményezte az építéstervezésről és az építésipari kivitelezésről szóló jogszabályok felülvizsgálatát, s a vállalkozókat érintő indokolatlan korlátozások megszüntetését. Sajnos az építésügyi igazgatásért felelős minisztérium csak az elmúlt hetekben kezdte meg a jogszabályok felülvizsgálatának munkáját. A minisztérium által összeállított előkészítő anyagot véleményeztem a VOSZ felkérésére, mint gyakorló építéstervező vállalkozó.

— *Mi tette szükségessé egyáltalán a jogszabályok felülvizsgálatát?*

— Azt, hogy az építéstervezés területén kisvállalkozások is működheszenek, a gazdasági munkaközösségekről szóló 1981-es törvények és rendeletek tették lehetővé. Ezeknek az 1986-os „finomítása” — a 8/1986./III.20./MT. rendelet — inkább visszalépést jelentett, hiszen a kisvállalkozások tevékenységi körét leszűkítette. Eddigre ugyanis a beru-

házások csökkenése nehéz helyzetbe hozta az állami tervező vállalatokat. Lobbyjuk azonban az államigazgatásnál elérte, hogy érdekeit szolgáló szabályozás szülessen a tervezői jogosultsággal kapcsolatban. A kisvállalkozók lehetőségeit erősen korlátozták, s a megyei tanácsok építésfelügyeleti hatóságai szigorúan ellenőrizték is a rendelet betartását. Így sikerült meghosszabbítani az „ötvenes évek kövületeiként működő” tervezővállalatok életét.

— *A minisztérium mostani anyaga azonban remélhetőleg garantálja a szektor- és versenysemlegességet?*

— Szavakban igen. Nagy hibája azonban az anyagnak, hogy a tervezési munka szakszerű elvégzését még mindig nem a piac értéktétele által kívánja garantálni. Tipikus államigazgatási, bürokratikus mentalitást tükröz az az elképzelés, hogy a minőségvédelmet és az ellenőrzést majd egy létrehozandó építészeti szakhatóság fogja biztosítani. Ha eldöntött dolog, hogy piacgazdaságot akarunk, akkor csak a piac értéktétele lehet a döntő és nem a piacidegen államigazgatási nomenklatura. A piac és a verseny kegyetlen és szigorú mindazokkal szemben, akik gyengén alkalmazkodnak igényeikhez, de szinte korlátlan lehetőségeket biztosít a rátermettek, az újítók, a képzett vállalkozók számára. A piaci törvények szerint működő gazdaság tudja a legjobban végezni a minőségvédelmet és az ellenőrzést is. A magyar minisztériumi elképzelés — jellemző módon — valamiféle tervezői-vállalkozói szakvizsga letételétől várja a

vállalkozók megjelenését. El kellene már fogadnunk végre azt a nyugaton már általánosan elfogadott tételt, hogy az állam legfontosabb feladata a piaci versenyek létének és az egyenlő versenyfeltételeknek a biztosítása.

— *En úgy látom, hogy ezt elvileg szinte mindenki elfogadja. Milyen konkrét akadályai vannak mégis a gyakorlati megvalósulásának?*

— Alapvető, hogy a gazdasági társaságokról szóló törvény értelmében a szakmai feltételek megléte esetén minden területen azonos megítélés alá kerüljenek az állami, a szövetségi és a magántulajdonban lévő gazdálkodó szervezetek. Konkrétan a tervezésnél maradvá például célszerű lenne nyugati mintára kiterjeszteni a biztosítási rendszert a tervezési területre is. Ez anyagi biztosítékokat nyújtana a megrendelők számára és elejét venné annak a ma még gyakran hangoztatott kifogásnak, hogy a megrendelő számára nagyobb anyagi biztosítékot jelent egy állami cég, mint egy magánszemély foglalkoztatása.

— *A VOSZ-nak küldött szakvéleményében azonban Ön is javasol korlátozásokat...*

— Éppen a tisztességes verseny érdekében. Támogatom a minisztérium azon elképzelését, hogy az összehajthatatlanság, az összejárás, az etikátlan vállalkozói magatartás kiküszöbölése érdekében természetes személy egyidejűleg csak egy építéstervezést folytató vállalkozásban vehessen részt tagként. A tanácsi szakigazgatási dolgozóknak pedig egyenesen megtiltánám, hogy tervezhessenek. Ez ugyanis

a korrupció melegágya. Természetesen a — mostaninál kisebb létszámú, ám képzetesebb — szakigazgatási apparátust tisztességesen meg is kéne fizetni. Mert jelenleg az a helyzet, hogy az állam nem tudja rendesen megfizetni a tanácsi szakembereket, ezért cserébe elnézi nekik a tervezési vállalkozásaikat. Ehhez a témához tartozik még, hogy a csökkenő állami támogatás miatt a különböző tudományos egyesületek, a MTESZ tag-egyesületei, a TIT stb. ugyancsak tervezési tevékenységgel próbálnak bevételekhez jutni. Rendeletileg meg kéne tiltani, hogy egyesületek, pártok, hasonló szervezetek tervezési tevékenységet folytassanak, mert ha a jelenlegi gyakorlat folytatódik, megérhetjük, hogy a Munkásörsg is tervezési tevékenységbe kezd. Arra viszont kötelezni kéne az államigazgatást, hogy a közcélú munkákat versenytárgyalás útján adják ki vállalkozásba, mert jelenleg az állami tervező és beruházó vállalatok rejtett állami támogatást kapnak azáltal, hogy megmérgettetés, versenytárgyalás nélkül jutnak munkához.

— *Reméli, hogy javaslatainak lesz fogantója?*

— Jelenleg több tucat törvény, tvr., jogszabály korlátozza — nemcsak tervezői területen — a magánszektor tevékenységi körét, s ezek megváltoztatása okvetlenül szükséges. Ebben a témában javaslatomra az SZDSZ Tanácsa is eljuttatott egy állásfoglalást a kormányhoz. Úgy tudom, hogy kormányzati szinten már megkezdődött a törvények felülvizsgálata. Remélem, hogy ebben a munkában segítségükre lesznek észrevételeink, javaslataink. En tudom, hogy ez a fajta politikálás, amit mi üzünk, nem látványos — de talán hatékonyabb a hangos frázispuffogatásnál... Láng György Géza

Néhányukat megfenyegették, de nem hallgathattak

Ápolónő a professzor nyakában

Nem mindennapi izgalommal ért véget a múlt keddi nővértüntetés Budapesten. Az egyik ok: egy kis csoport a Parlament elé vonult, pedig ezt megtiltotta a rendőrség. Erről, s a tüntetés háttéréről kérdeztük Szabó György-nét, a tüntetés egyik fő szervezőjét.

— *Milyen a hangulata most?*

— Teljesen el vagyok keseredve. Az Egészségügyi Minisztérium előtt jó ezren gyűltünk össze, egy három fős delegáció élén ekkor a Parlamentbe mentem, s Szűrös Mátyásnak átadtam a petíciókat. Közben azonban az Egészségügyi Minisztérium előtt az Erzsébet-szélességen selyemruhás ápolónő felhéccele a tömeget, indítványozta, hogy vonuljanak a Parlament elé. Kun Miklós orvosprofesszor nyakában ülve cukkolta a népet. Sajnos, körülbelül százan a Parlament elé mentek, de — s ez is jellemző — a selyemruhás nő maradt. A rendőrök nem avatkoztak közbe. A Parlament előtt lévőket szerencsére sikerült megnyugtattunk, s visszatértünk a minisztérium elé, ahol a többség már várt bennünket. Ez az incidens viszont méltatlan volt követelésünkhöz, elhatároljuk magunkat a hőzöngőktől.

— *Kudarc volt tehát a szervezés?*

— Csak néhányan ragadtatták el magukat, a túlnyomó többség higgadt volt. Józan hangnemben követeltük,

hogy az ápolók és ápolónők adózási rendszerét változtassák meg, mivel bizonyos túlóra után már ingyenmunkát végzünk. Ez is az oka, hogy kevesen vagyunk. Ez veszélyezteti a betegellátást, katasztrófába sodorhatja az egészségügyet.

— *Igaz, hogy jó néhányan nem mertek elmenni a tüntetésre?*

— Igaz. Az egész szervezés alatt állandó támadások, manipulációk értek. Kollegák telefonáltak, hogy szimpatizálnak akciókkal, de főnökeik jutalommegvonást, s más retorziókat helyeztek kilátásba, ha részt vesznek a tüntetésen. A budapesti dolgozók egészségügyi szakiskolájában a faliújságról is eltüntették felhívásunkat, s megfélemlítették a tanulókat.

— *Mit szolt az akciójükhöz a szakszervezet?*

— Eleinte semmit, mert nem tudtak róla. Ezt mi, úgymond, alulról szerveztük. A szakszervezet támogatását nem kértük, mert nem bízunk bennük. Semmi szükség nem volt rájuk.

— *Egyetértésüket legalább kifejezték?*

— A független szakszervezet táviratban fejezte ki üdvözlését. A hivatalos Egészségügyi Szakszervezet egyik képviselője pedig megkeresett bennünket, s kérdezte: bevonjuk-e őket.

Mondtuk: nem. Miért az utolsó pillanatban jelentkeztek? Mit csináltak eddig? A tisztségviselő aztán fenyegető stílusban közölte: tudjuk-e, mit csinálunk, fel vagyunk-e készülve egyáltalán egy ilyen megmozdulásra.

— *Nem akarta Önöket lebeszélni a tüntetésről?*

— Nem. Nem is tudott volna.

— *Mit mondott még?*

— Kérdezték, beszédünkben kitérünk-e arra, hogy mennyi mindent tettek ők már értünk. Azt válaszoltuk: nincs ok, hogy ilyesmiről beszámoljunk. A szakszervezet részéről mi semmilyen segítségre nem tudunk. Éppen ellenkezőleg: bár bajainkról tudtak, mélyen hallgattak.

— *Ott voltak-e azért a szakszervezetek a tüntetésen?*

— Nem tudok róla. Hivatalosan biztos nem, esetleg magánemberként. De egyáltalán nem örültünk volna, ha valamelyik funkcionáriusuk hivatalosan megjelenik. Ha Nagy Sándor főtűt-kár ugyanúgy az első sorban akart volna póffeszkedni, mint Pécsent, az uránbányászok sztrájkján, megkértük volna: távozzon.

— *Ennyire haragszanak rá?*

— Nagy Sándor most nagy népbárátként tünteti fel magát, de hol volt eddig? Miért hallgatott mostanáig? Mellesleg semmi szükség nem lett

volna arra, hogy különféle politikusok, pártok és szervezetek a maguk céljaira használják fel akcióikat.

— *Mondtak-e valamit a szakszervezetek a tüntetés után?*

— Velünk semmit sem közöltek.

— *És az Egészségügyi Minisztérium?*

— Csehák Judit miniszterasszony néhány nappal a tüntetés előtt szóban egyetértett velünk. Ígérte: a kormányzattól pénzt fog kérni gondjaink orvoslására. De azt is közölte: szerinte ez csak helyi probléma, pusztán a mi kórházunkra jellemző. Ez nem igaz, mert szerte az országból ezrek jelezték egyetértésüket és támogatásukat. Csak Borsod megyéből több mint ezer aláírást tartalmazó lista érkezett.

— *A minisztériumtól kaptak-e konkrét támogatást?*

— Fölajánlották, hogy segítenek megírni a petíciókat. Ezt köszönettel visszautasítottuk, ennyit még mi is meg tudunk tenni. Végül adtak egy gépkocsit, amellyel a delegációknak a minisztériumtól a Parlamentig megtette a mintegy ötszáz méteres utat.

— *Mit gondol: lesz eredménye tüntetésüknek?*

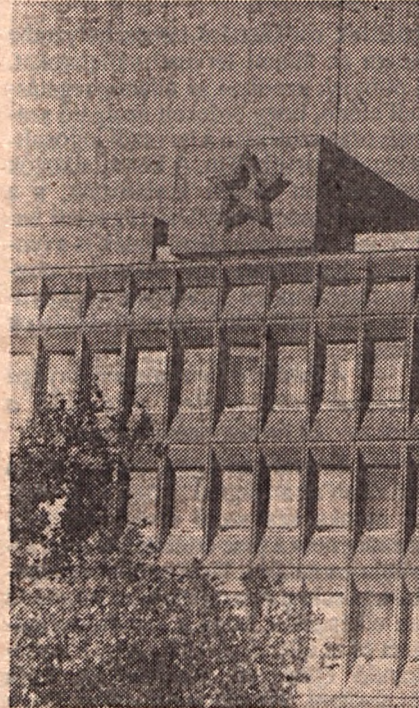
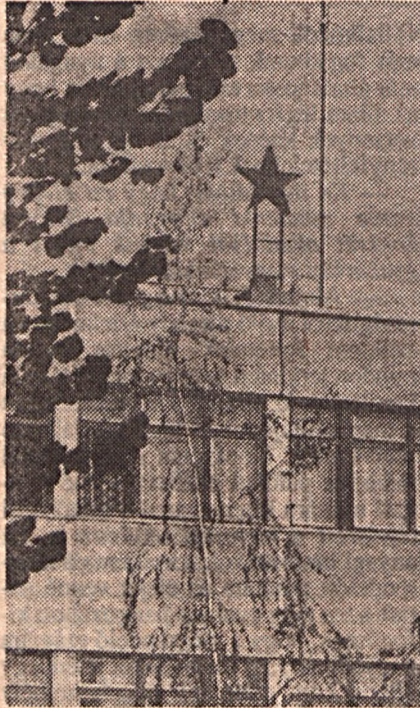
— Remélem, hogy igen. Nem kiváltságokat akarunk, hanem tisztas megéllést, a betegellátás színvonalromlásának megakadályozását. Érdekeink védelmét ugyanakkor csak egy független nővérszakszervezet láthatná el: a hivatalos Egészségügyi Szakszervezet erre számos okból teljesen képtelen.

Borza Gábor

Ideleln a város
villanya villog,
de fenn a nagy ég
száz csillaga csillog:
a villany a földi,
a csillag az égi,
a villany az új,
a csillag a régi.

(Babits Mihály)

„A csillag a régi”

A volt Állami Építészeti Hivatal mint MSZMP-örökség, Szekszárdon.

A szekszárdi rendőrség létrás díszé. Az MSZMP székházon a „lőrésék” felett.

A bonyhádi munkásörtség, amely állítólag szintén nem tartozik az MSZMP alá.

Kapitány Krisztina fotói

Újra elmentünk Petőfiért I.

Az első csalódás Moszkvában

Nyolcezer méter magasan repülünk. Alattunk térkép a táj. Messze lent lassan kirajzolódnak a Kárpátok ég felé nyúló csúcsai, szélvédett völgyei. A kopár csúcsok alatt fenyőerdők, a kristálytisza levegőben minden élesen látszik. Aztán elhagyjuk a hegyek vonulatát és sík mezők, barnuló szántóföldek úsznak a szemlélődő elé. Az utak szabdalta mező saktáblaként tárul ki és néhol egy-egy hangyányi teherautó is felismerhető. Távobabb úszó bárányfelhők veszik el a kilátást, takarják a földet. A tiszta kék ég alatt, messze a föld felett lebegve, szinte valószínűtlen, mesészerű az egész.

*

Megyünk Petőfiért. Haza nem hozhatjuk, de az már biztos — szóban engedélyezték —, hogy ha az ismételt vizsgálat is igazolja a felfedező, a Barguzinban Petőfi sírját feltárók megállapításait, a moszkvai archeológiai intézetbe szállítjuk át további vizsgálatra és az arckonstrakció elkészítésére.

Tehát megyünk Petőfiért. De sokan voltak az elmúlt száznegyven évben, akik szintén el akartak menni érte. De sokan voltak, akik hírt hoztak és nem hittek nekik, szélhámosnak tartották őket, miként azokat, — mert ilyenek is voltak szép számmal — akik a forradalmár költő nevével visszaélve abból akartak tőkét kovácsolni maguknak. Mert a nép nem hitte Petőfi Sándor halálában. Sokáig visszavárta. A várakozás logikus, hisz máig sem tudunk olyan emberről, aki látta meghalni a költőt, nem ismerünk olyat, aki ott volt a temetésénél. Biztos csak az, hogy 1849. VII. 31-én délután 5 és 6 óra között Segasvárnál eltűnt.

A szibériai Petőfi-legenda terjesztőire árnyékot vetett egy bizonyos Manasses Dániel, aki azt terjesztette, hogy az egyik szibériai ólombányában raboskodott 2775 társával. Közöttük volt egy Petőfi nevezetű, akivel ő többször is beszélt. A vizsgálat rövidesen kiderítette, hogy Manasses sosem beszélt Petőfivel, közönséges kalandor, aki nem fogoly honvédként, orosz ólombányában, hanem tolvajlásért Nagyváradon raboskodott.

Talán neki köszönheti szegény Svigel Ferenc is meghurcoltatását, és azokat a vádak, amelyekkel élete végéig élnie kellett. Pedig köztudott volt, hogy Barátosi Lénárt Lajos Ázsia-kutató 1909-ben Csitában (Barguzin közelében lévő város) hallott bizonyos Petrovics őrnagyról, aki verseket írt és egy Kerezs (Kiskőrös?) nevű tanyát alapított, Svigel a szibériai fogságból hazatérve egy újságot hozott, amiben egy orosz nyelvű vers alatt Petőfi aláírását lehetett olvasni. Nem hittek neki, csalónak tartották. Közrejátszott ebben az is, hogy Svigel nyomdász volt, így hiába tartották a kor szakértői eredetinek az aláírást, a hivatalos verzió szerint Svigel montírozta össze a cirilbetűs verset és a költő aláírását. Azóta előkerült az eredeti újság egy másik darabja, így igazolva látszik, hogy a nyomdász nem volt csaló, ám ezt már csak az utókor tudhatja meg.

Ma már tudjuk, hogy nemcsak Bem hadiszekerének iratait találták meg az orosz levéltárakban, hanem Paskievics tábornok feljegyzéseit is egy könyvben, s ott 1714 magyar hadifogolyról esik szó.

Hogy ezzel az orosz vezetés nem tartotta be az osztrákokkal kötött megállapodást? Tudunk a történelemből

számtalan hasonló szöszegést, hadifogoly-egyezmény be nem tartást idézni.

*

Szinte észrevétlenül landol a gép a moszkvai Seremetyevo II. betonján. Vámvizsgálat gyakorlatilag nincs, akadálytalanul sétálunk át a vámosok szemének keresztútjében az elképesztően nagy forgalmú várócsarnokba.

Alig egy órával később a Szovjet Tudományos Akadémia Archeológiai Intézetének igazgatója, Valerij Alekszejev akadémikus, az akadémia alelnöke fogad bennünket. Szobájában az íróasztal mögötti falról Lenin néz le, a sarokban szovjet zászló. Az akadémikus bemutatja munkatársnőjét dr. Lebegyinszkaját, aki az arckonstrakció professzora, és ha majd Petőfi koponyája Moszkvába érkezik, ezt a munkát személyesen végzi el. Pipáját meggyújtva hallgatja dr. Kiszely István professzor, magyar antropológus beszámolóját. Érveit ismertetni azt hiszem felesleges, hisz a Dátumban egy hónappal ezelőtt közöltünk vele interjút. Később rajzok, fotók kerülnek elő. Alekszejev akadémikus a pipáját is félretéve érdeklődéssel szemléli Orlay Petri Soma rajzát, az ismert Barabás ábrázolást és a leletről készült fényképeket.

— Szép ember volt — jegyzi meg, majd dr. Straub Imre veszi át a szót.

Straub doktor orvosi hivatása mellett huszonhat éve foglalkozik Petőfi-kutatással. A költő jellemző betegségeiről, az átlagemberektől eltérő testi jegyeiről beszél. Elsősorban természetesen a ferdén előre álló bal oldali metszőfogról, ami csak minden milliomodik emberre jellemző. Ezek a fotókon is felismerhető nyomai miatt újra kézbe kerülnek a fényképek.

— Meggyőztek, semmi sem zárja ki, hogy akit megtaláltak nem Petőfi — tárja szélesre karjait az akadémikus, ám a későbbiek mégsem mennek

simán. Mint kiderül, hiába beszéltek meg Morvai Ferencsel több mint két héttel előbb, hogy az intézet két tudósa is velünk utazik a Burját Köztársaságba, most hallani se akarnak róla.

— Szívesen utaznék magam is — mondja Alekszejev igazgató —, de az ügyeim most nem engednek el Moszkvából. Lebegyinszkaja elvtársnő sem tud utazni — megérthetik — délután négy óra van, az önök gépe pedig hét órakor indul.

Ezzel szemben az sem érv, hogy a két hét előtti megbeszélés alapján Morvai a repülőjegyeket is megvette. Hosszas szócsata, érvelés után annyit elérünk, hogy az akadémikus levelet ír a Burját Minisztertanácsnak, amelyben kéri, hogy adják ki nekünk Petőfit, engedélyezzék, hogy további vizsgálatra és az arckonstrakció elkészítésére Moszkvába szállíthassuk. „Sándor, még mindig nem haza, csak Moszkváig jöhetsz, de az is közelebb van” — gondolom, de később ebben is csalódnom kell. Most viszont örülünk a részsikernek, hiszen Alekszejev doktor már diktálja a levelet. Miközben a titkárnő legépeli a gyorsírással feljegyzett sorokat, az akadémikus újra pipára gyújt.

Barátságos csevegés közben elárulja, hogy őt máris meggyőztük, de nagyon várja, hogy személyesen is megnézhesse a csontokat, elvégezhesse a szükséges vizsgálatokat. Közben a gyerekképző titkárnő hozza a levelet. Az akadémikus gondosan elolvassa, majd amikor helyesírási hibát talál, visszaadja újragépelésre. Aztán pecsét és aláírás kerül a levélre, amit személyesen viszünk Ulan Udeba.

*

Hat óra van, amikor elkészöntünk Valerij Alekszejevtől és dr. Lebegyinszkajától. Még egy óránk van a repülőgép felszállásáig. Bizakodva indulunk a vlukovói repülőtér felé.

Tamási János
(folytatjuk)

Néhány észrevétel a lehetséges koalíciós kormányról

Az utóbbi időben számos szervezet nyilatkozatokban, felhívásokban esztelente a lehetséges pártkoalíciókat választás előtt és után egyaránt. Annak ellenére, hogy helyi szinteken viszonylag jó együttműködés alakult ki az MDF—SZDSZ—FIDESZ között, az MDF elnökség inkább az ún. nemzeti pártokkal keres kapcsolatokat. Mindezek a kérdések erősen foglalkoztatják az ellenzéki pártok tagságát. Ezért vázlatosan feltárom az ellenzéki pártok együttműködésével kapcsolatos kérdéseket.

Az Ellenzéki Kerekasztal kompromisszumos választási rendszerét *elhízázott* konstrukciónak tartom. Véleményem szerint az új pártok (MDF, SZDSZ, FIDESZ) elvtelen engedmenyt tettek az ún. történelmi pártoknak, amikor elfogadták a listás választási rendszer 50%-os arányát. Művelt, politizáló értelmiségi körök kivételével a társadalom széles tömegei, a választók milliói nem érzékelnek jelentéssel bíró különbségeket a különféle pártok között. Az egyéni választókerület rendszerben a képviselőjelöltek személyes megismeretése társadalmi bizalmat és kontrollt jelent. A listás szavazás nehezen fejezi ki a választópolgárok közvetlen politikai akaratát.

Mindezek következtében szerencsésebb konstrukciónak tartottam volna az egyéni választókerület rendszer és a listás szavazás olyan kombinációját, amelyben a képviselők 3/4-ét egyénileg választották volna meg, a képviselők 1/4-ét pedig pártlista alapján. Feltételezésem szerint egy olyan MDF—SZDSZ—FIDESZ választási koalíció, amelyben az egyes szervezetek önállóan indítanak jelöltet, de az esetleges második fordulónál mindhárom szervezet a legtöbb szavazatot elérő párt jelöltjét támogatja, nagy valószínűséggel választási győzelmet jelentett volna az MDF—SZDSZ—FIDESZ választási blokknak (60—70%-os győzelem).

Az Ellenzéki Kerekasztal által javasolt választási rendszer (50% egyéni + 50% pártlista) egyébként gyengíti mind az SZDSZ-t, mind az MDF-et. Becslésem szerint az MDF-nek, SZDSZ-nek legkevesebb 10—12%-kal lesz kevesebb képviselője, mint az „egyéni 75% + lista 25%” választási rendszer esetén. Az Ellenzéki Kerekasztal által javasolt választási rendszer esetén feltételezhető, hogy az ún. tradicionális pártok súlyukhoz képest nagyobb parlamenti képviselőre jutnak és sokpárti Országgyűlés lesz. A sokpárti parlamentben a kormánykoalíció alakításban a tradicionális pártok viszonylag nagy szerepet kapnak. A következőkben sorra veszem a különböző lehetséges kormánykoalíciókat. A következő becsült választási eredménnyel számolok. (MDF 30%, MSZMP 18%, SZDSZ 10%, Kiszgazdapárt 10%, Szociáldemokrata Párt 10%, FIDESZ 5%, Néppárt 5%, Kereszténydemokrata Párt 5%, egyéb 7%.)

Alapvetően két jellemző kormánykoalíció lehetséges.

1. Az MDF az MSZMP-vel és néhány kormányzati hatalomra törő párt-

tal (pl.: Kiszgazdapárt, Kereszténydemokrata Párt, Néppárt, de a Szociáldemokraták sem zárhatók ki) alkot kormánykoalíciót.

2. Az MDF a nagyobb ellenzéki pártokkal lép koalícióba, beleértve a szabaddemokratákat is. Ebben az esetben az MSZMP ellenzéki vonul.

Elvileg nem zárható ki, hogy egy nemzeti kormánykoalíció alakul ki az MDF, a kiszgazdák, a kereszténydemokraták és a néppártiak együttműködéséből.

Egyes MDF elnökségi tagok nyilatkozatából arra lehet következtetni, hogy az MDF inkább az MSZMP-vel alkot kormánykoalíciót. Az MDF-elnökség indoklásul a közép-kelet-európai realitásokra hívja fel a figyelmet. Az MSZMP-vel való koalícióalkotás hívei gyakran a lengyel példára hivatkoznak, hogy a Szolidaritás vezetete kormányban is vannak kommunista miniszterek. Másrészt azzal érvelnek, hogy egy belső katonai puccs sem zárható ki, ha a hazai kommunisták teljesen kiszorúlnak a hatalomból. A társadalomban meglévő félelmek is alámasztanak a kommunisták nélküli kormányzás veszélyét.

A következőkben én arra szeretném felhívni a figyelmet, hogy milyen látnens buktatói vannak az esetleges MDF—MSZMP koalíciónak. Feltételezem, hogy az SZDSZ—FIDESZ és a szociáldemokraták ellenzékben vannak.

A jelenleg működésben lévő kormány a jelek szerint a választásokig már semmilyen komoly intézkedést nem fog hozni, az 1989-es év stagnáló termeléssel, 16—17%-os inflációval, a reálbérek 1%-os növekedésével, a konvertibilis fizetési mérleg 1 milliárd dolláros hiányával zárul az év. A Német-kormány nem hajlandó semmiféle népszerűtlen kormányintézkedést hozni.

Az új koalíciós kormány számos, a lakosság életszínvonalát sújtó intézkedésre kényszerül:

1. Jelenleg 50—60 milliárd forint kamatkiegészítést fizet a költségvetés. Elkerülhetetlenné válik a kedvezményes kamatozású lakáshitelek kamatainak emelése, vagy a futamidő lerövidítése. Az OTP lakásban élők havi törlesztési befizetéseit fel kell emelni 500—800 forinttal. Tudjuk, milyen ellenállás várható ebben az ügyben.

2. A tanácsi lakbér 20—80%-os emelése is elkerülhetetlen.

3. Mintegy 50—60 milliárd forintnyi fogyasztási árkiegészítés szintentartása vagy csökkentése központi ár-emeléseket (háztartási energiahordozó, utazás, csatornadíj, gyógyszer stb.) feltételez.

4. A konvertibilis fizetési mérleg hiány csökkentése is drasztikus intézkedéseket követel meg. Nem lehet kizárni az alanyi jogon járó konvertibilis turistaellátmány csökkentését sem. Másrészt hazai termelésű konvertibilis exportképes cikkek belső fogyasztását is korlátozni kell, vagy a belső fogyasztási keresletcsökkentéssel (4—5%-os reálbércsökkentés) vagy a belső piac ellátásszűkítésével.

5. A termelési jellegű támogatásleépítések is rövid távon a fogyasztási

árak emelését okoznak (pl.: mezőgazdasági támogatások leépítése, közüzemi támogatások csökkentése).

Történelmi felelőssége a Német-kormányának, hogy a konvertibilis fizetési mérleg hiány csökkentése érdekében, valamint a transzferábilis rubelaktívum csökkentése érdekében semmilyen hathatós intézkedést nem tett. A jelenlegi kormány a problémákat prolongálja a koalíciós kormányának. Véleményem szerint az 1989-es év gazdasági szimptomái kísértetiesen hasonlítanak az 1985—1986. évi súlyos feszültségekre.

Az előbbi problémák felszámolásával csupán azt akarom érzékeltetni, hogy számos népszerűtlen döntéssorozat a koalíciós kormányának kell meghozni. Ez esetben nem mindegy, hogy a kormány ki lesz az ellenzék. Az SZDSZ—SZDP—FIDESZ parlamenti ellenzék, valamint a szakszervezetek kemény ellenállására lehet majd számítani. A reálbércsökkentés, a magas infláció, a munkanélküliség

jelentős növekedése és egyéb adminisztratív korlátozó intézkedések következtében az országban *nyílt válság* robbanhat ki. Ez esetben az ellenzék óriási politikai befolyásra tehet szert, s nem kizárható, hogy már 1992—1993-ban rendkívüli választásokat kell kiírni. Véleményem szerint egy MDF—MSZMP stb. kormánykoalíció képtelen lenne a bekövetkező kritikus folyamatokat orvosolni. A hiteles kormányellenzék (SZDSZ, SZDP, FIDESZ) a várható „népharag” élére állhat.

A várható társadalmi problémák, feszültségek kezelésére — véleményem szerint — alkalmasabb kormányzati konstrukció, ha tisztán az ellenzéki pártok alkotnak koalíciós kormányt.

Ez esetben a kormányellenzék az MSZMP alkotná, és 40 évi csődpolitika után a várható össznyi elégedetlenséget az MSZMP nem tudná politikailag kihasználni, ugyanis „hitelesség” eléggé megkérdőjelezhető. A következő évek súlyos gazdasági döntéseinek ódiáját vállalni kell, a jelenlegi ellenzéki pártokból álló esetleges kormány talán tudná stabilizálni és konszolidálni a várható elégedetlenséget.

Diczházi Bertalan

Az üdvös ellenpélda...

A magyar történelem elmúlt fél évszázada alatt a periodikusan jelentkező politikai válságok közepette magyar értelmiségiek százai és ezrei keltek „súlyom-számnyra” szerencsét próbálva szerte a nagyvilágban. Közülük való vagyok én is — mondja némi malíciával Karvaly Károly a közel negyven éve Brazíliában élő, azóta világhírűvé vált magyar feltaláló. Abból az alkalomból beszélgetünk, hogy az Alisca Patent Kft. meghívásának eleget téve, ismertető előadást tartott Szekszárdon negyedik — ezúttal a magyar cég gondozására, menedzselésére bízott — világszabadalmáról, illetve magáról a találmányról.

— *A jelen parlamenti ülészen elfogadott kivándorlási törvénytervezet vitájában Berecz János Hajdú-Bihar megyei képviselő aggodalmaskodott. Szerinte könnyen előfordulhat, hogy e törvény nem kívánatos kísérőjelenségeként megindulhat a „szürke-állomány” kiáramlása. Mi erről Önnek a véleménye?*

— Én nem osztom Berecz úr aggodalmait. Ha egy kapu igazán nyitva van, azon ki és be egyaránt lehet közlekedni. Az, hogy egy tehetséges értelmiségi nem lehet a hazájában „prófeta”, tapasztalataim szerint legkevesebb a „szabad világot” jellemzi. A magam részéről e törvény életbe léptetésétől legalább azonos intenzitással beáramlást várok. A nemzetközi szellemi integráció viszont egy természetes mértékű kiáramlás nélkül elképzelhetetlen.

— *Ön szerint hol van a természetes mérték határa?*

— Ez bizony változó. Amíg a viszonylagos lemaradást ledolgozza ez az ország, létszámát tekintve több lesz a kifelé történő mozgás. Ezt viszont feltétlenül kiegyenlíti majd a befelé mozgó szellemiség minősége és nemzetközi integráltsága.

— *Izgalmas kérdés, hogy Önt például mi inspirálta az idézőjeles hazatérésre.*

— Elsősorban a magyar mivoltom, másodsorban a magyar gazdaság demokratizálódása. Anyanemzetünkkel kapcsolatos kötelezettségünk, hogy úttörő szerepet vállaljunk a liberalizált magyar gazdaság, szellemiség és jogállamiság nemzetközi integrációba való bekapcsolódásában.

— *Milyen kapcsolatrendszer biztosítja ma e folyamat természetes lebonyolítását.*

— Csak a természetellenesen öszszezart emberekre jellemző a széthúzás. Ez nem a magyarság nemzeti „jellembetegsége”. Nyugodtan állíthatom, hogy a szabad világban élő magyarok ugyanúgy összetartanak, mint bármely más náció. Az anyaország értelmiségétől sem mi zártuk el magunkat. Sőt, jelentős szerepük van abban, hogy ezek a szálak nem szakadtak el végérvényesen, így jelenleg is van mire támaszkodni. Ez nem jelenti azt, hogy ne kellene kölcsönös erőfeszítéseket tenni e kapcsolatok mielőbbi továbbfejlesztésére.

— *Néhány szót kérhetnék a találmányáról is?*

— Világszerte hatalmas mennyiségű ivó- és ipari víz szökik meg a rendszerekből a nyomáskiegyenlítés hiánya, illetve csőtörések elfolyásai miatt, jelentős károkat okozva. Önműködő, külső energiát és beavatkozást nem igénylő szelepek segítségével mindez megoldható és megspórolható. Ezt az eljárást fejlesztettem ki és kínáltam fel magyar partnereimnek hasznosításra.

Ajánlás Berecz János képviselő úrnak:

A világ sokkal egyszerűbb, mint amilyenné a leegyszerűsítő szemléletmód bonyolítja!

KÖNYVESPOLC

VARÁZSLÓ — REKVIZITUMOK NÉLKÜL

Csáth Géza: Napló 1912—1913.

(Babits Kiadó, 1989. Szekszárd)

Üstökös pályát futott be Csáth Géza. Ha tudjuk, hogy nyolcadikos gimnazista korában neve — mint reménybeli novellistáié — Bródyék körében forog, hogy zeneakadémistának készül, majd medikus lesz, a Babits Kiadónál most megjelent Naplójának elolvasása után teljessé válik a kép: ecce homo. Már nem a csodagyerek áll előttünk, mert megtörtént a fájdalmas metamorfózis, az aranykor fénye elvesztett. Nép-nemzeti héroszokat örökölt tudatunk nehezen viseli el az emberit: a gyarlót, a romlandót, az esendőt, és képtelen felnézni a traumákkal záruló nagy küzdelmekre.

Csáth, elkésett reneszánsz érzékenységgel, a századelő áldozata. A mindenség, amit el akar érní, éppen darabjaira esik szét. Am ő meg akarja szerezni magának a mozaikkockákat, de tudja, amivel bíbelődik, lehetetlen dolog. A kép összerakása reménytelen próbálkozás, a szorgos művész képtelen kidíszíteni a lélek apszisát. Az adott világban marad kinek-kinek a kábulat gyönyöre a harmónia gyönyörűsége helyett. Ami Adynak az alkohol, az Csáthnak a méreg. Mindkettőt halálzagú, sírszerű bolyongás közben keresik a választ a végső kérdésekre. Ady — az Istenhez hanyatló árnyék — fűrkészi az égiszt, a seregek bibliás urát, Csáth keresztje azonban a tudós kétkedés, vagyis a zuhanó angyal gesztusa.

A rajzoló-festő, a muzsikusz-zeneszerző, az orvosi tanulmányok írója, a színmű- és zeneköltő mindenben a beteljesülésig akar eljutni, akár nő, akár karrier lehetősége, akár kábulat környékezi, de közben semmi sem kerül el a figyelmét, legkevésbé önmaga. Mint belső készteitől — tehát természetből — hajtott analízáló, önmagáról csinál feljegyzéseket oly tárgyilagossággal, akár egy Afrika-utazó a siva-

tagi vadejtésekről. A Napló lapjain nem következtet, nem töpreng, csupán leírja kínlóadását és álörömeit, eleve bukásra szánt reményeit. Közben lesi magamagát, örvend minden rendben lévő mozzanat jelentkezésének, belekapaszkodik, mint hajótörött a deszkaszálba, s egyre inkább érzi: még Robinson-szigetre sem akad többé. Ezért válik a coitálás vitaminalátává, amivel egy menthetetlen morfium-utazó fokozná organikus ellenállását. Ennek ugyan fordítottját mondja Csáth. Ezért alanyi a Napló, ezért nem kóresettanulmány. Az ürtügy ugyanis a szexuális vágyak visszaszorítása. Bizonygatja az író: e célból adagolja bőre alá a mérget. Tehát a fejtetőre állított magyarázat hordozza a tragikumot. Csáth persze érzi és vállalja az öncsalást, hisz nem tehet mást.

A Napló olvasása közben olyan morális értékek nőnek meg szemünkben, mint *hűség, szemérem, szerelem*. Éppen hiányukkal, vagy azzal, hogy reménytelenül célozza meg ezeket a csüggedő akarát. Az érzékek eszközévé válik végül minden: a drog, az asszonyöl, az *in flagranti* izgalmas lehetősége, és mindezt az esendő férfi reakcióinak tükrében szemlélhetjük. Kívülről néz belső önmagára az író-festő-komponista-orvos. A feltárás: önboncolás, tehát tényszerű. Az üstökös elrohan szemünk előtt a hideg úr felé és kihunyni készül. Am — mint minden ilyen csóvás égi jelenség — a természet rendje szerint időközönként visszatér. Megvilágít minket monológgal, beszélyel, tudós szóval vagy — mint most — Naplójának kitárulkozó jegyzetsoraival.

Gacsályi József

Tanügyi átszervezés, avagy pártok lélektana

A Kerekdöbön kidobolták, közhírré tették: „amikor a nagy plátán első megsárgult levele lehull, megkezdődik az erdei iskola”. Az igazgató urat, a Hunyorgó Bagolyt — aki számtanra és logikára oktatta az állatgyerekeket —, rettenetes gond gyötörte. Nem is az volt a baja, hogy leváltották, és helyette a Nagy Szürke Szamarat nevezték ki az iskola vezetésére, hanem az, hogy az új igazgató bejelentette: ő akarja az éneket tanítani a madaraknak. Még ez is rendben lett volna: a határozat, az határozat! De mindezeket a bölcs Bagolynak kellett közölnie Fülemilével. (Népszerűtlen feladat.)

Így történt, hogy Fülemile átvette a számtan katedrát, a Bagoly a sportot, Tapsifüles a bölcsességet, a Róka az etikát és esztétikát, a Farkas a humán tudományok egy részét, s amikor lehullott az első sárga falevél, megkezdődött az erdei iskola. Az első énekóra az ordítás jegyében telt el, amíg össze nem gyűltek a sőtét felhők, s meg nem indultak az ég csatornái.

Azóta, éjszakánként, álmukban, énekes madárfiókák ordítozzák a nappal tanult csicsergő-csattogó I-A-kat.

Nikolits Árpád

Vichy városában elpáholták Robert Faurisson professzort. A tanár úr épp sétáról tért haza kutyájával, mikor három fiatal ember nekiment. Nagyobb baja szerencsére nem esett. Fejünk fölháborodott csóválásán túl azért érdemel mégis figyelmet a kínos epizód, mert nem ízetlen diákcsinnynek áldozata lett ő, mint hajdan Kosztolányi regényének hőse. Nem bukott diákok álltak bosszút Faurisson tanár úron. A francia hírlugynökséggel névtelen telefonáló tudatta, hogy tettekre zsidó ifjak leckéztették meg Faurisson. A professzor azok közé a történészek közé tartozik ugyanis, akik azt állítják, hogy a második világháborús légereken gázkamrák pedig nem voltak. Állítását tudományosnak szánt ígérennyel fejtette ki doktori értekezésében. A lyoni egyetemen oktatott akkor, állásából azonban, miután téziseit közreadta, fölfüggesztették. Mivel akadtak mások is, akik hasonló nézeteket vallottak, velük együtt történelmi szaklapot is útjára bocsátott Robert Faurisson. Irányzatukat revizionistának mondják, mert azt tűzték ki célul, hogy revízió alá veszik a történettudomány néhány elfogadott tételét. Akár olyan áron is, hogy viharrakamnak, nemtetszést aratnak. Elvontan

A „revizionista”

szemlélve tetszetős a cél. Néhány szakember, a revizionisták körül támadt szellemi csetepatéban, ilyen elvont okokból fogta pártjukat. A felvilágosodás mindenre fogékony és nyitott korának szállóigévé lett mondatát is föllevenítették: nem értek veled egyet, de bármi áldozatra kész vagyok azért, hogy kifejthesd véleményedet. A szabad gondolkodásnak és véleménynyilvánításnak kétség kívül alapvető szabálya ez. Csak hogy Faurisson és elvbarátai esetében nem pusztán vélemény az, amiről szó van. Ha csak azt állítanák a történelemnek ezek a revizionisták, hogy gázkamrák voltak ugyan, de létüket ilyen vagy olyan ok mentheti, indokolhatja, az, finoman szólva is, szemenszedett badarság volna, ám mégiscsak tényeket nem letagadja, hanem iparkodik őket a vélekedő kényekedve, szája íze szerint interpretálni. A szólásszabadság híveiként ekkor valóban kénytelenek volnánk azt mondani: az úr ostobaságokat fecseg, de hát lelke rajta. Szemenszedett véleményét hangoztatva kinek-kinek jogában

áll akkora bakot lőnie, amekkorát akar. Tények azért vannak, s többé-kevésbé ismeretesek. És igazság is van, hiszen annyira keressük, hogy még azt is képesek vagyunk elnézni, ha valaki nem az igazság keresése közben téved.

Amiként a most elpáholt Faurisson tanár úr sem igazságkereső szenvedélytől elragadtatva vette revízió alá a történelmet. Cselekedetét jobban értetik talán azok, akik kénytelenek voltak nem liberális szellemű tanítézetekben nevelkedni. Azonosíthatják így tüstént a műveletet, melyet Faurisson szemléletesen bemutatott a szabad véleményformálásra joggal kényes közvéleménynek: amit a múltból nem lehet emilyen-amolyan szempontok szerint kisajátítani, kény és kedv szerint magyarázni, arról egyszerűen közölni kell, hogy nincs, nem is volt, rágalom az egész. Ez azért hatásos közlés, mert aki vizsgálódásaiban nemcsak az igazságkeresés kötelességétől, hanem a tényektől is eltekint, azzal köztudottan nem lehet vitatkozni. Hiába soroljuk föl neki a mi gyarló tényeinket, mint

megannyi érvet. Ő már eleve megfelelt mindegyikre, mikor kijelentette, hogy azok bizony nincsenek is, csak a mi rágalmazó elménk koholmányai. A vitahelyzetre ekkor nem alkalmazhatók a szabadság kategóriái. Ez a vitahelyzet ugyanis abszurd.

Akik Vichy városában a történelmet utólag a maga ízlése szerint átalakított Faurisson tanár urat elpáholták, azok ugyanúgy kívül helyezték magukat a szabadelvű közélet keretein, mint előzőleg maga a tanár úr. Tettüket ezért az ügyben megnyilatkozó politikusok többsége elítélte, olyan is akadt, aki provokációnak minősítette. Vichy polgármestere pedig, aki történetesen liberális politikus, s ezért nyilván elutasítja a Faurisson-féle tételeket, egyszerűen gyávaságnak tartotta, hogy három ifjú nekiment egy kutyáját sőtátató idősebb úrnak. A szabadelvű színtér hangadói ezúttal sem tértek ki azonban arra, hogy nézetük szerint mégis miként kellene megelőzni, kikérülni avagy feloldani egy abszurd vitahelyzetet. Vagyis azt a helyzetet, amelyben a tények meghamisításával érvényüket veszítik a szabadság kategóriái, és elterpeszkedik a gyötört abszurdítás.

Zirkuli Péter
(Párizs)

A FILM- A FAL-A FALFILM

Október 5-én lesz a Pink Floyd együttes és Alan Parker filmjének magyarországi bemutatója az újonnan megnyíló budapesti Művész moziban. De nem akármilyen bemutató lesz ám! A film forgalmazója, a Dunafilm egy egész estét betöltő performance-ot szervezett, melynek csúcspontja A film lesz. De mit is kell tudni arról a filmről, melyről mindenki tudott, de senki sem látta.

Alan Parker így vall a filmjéről: „A FAL története igen egyszerűen van elmondva, a Pink Floyd zenéjével, képekkel és természetesen effektekkel. Nincs hagyományos dialógus.

A történet Pinkről szól, egy rock and roll előadóról, aki valahol Los Angelesben ül, egy hotelszobában, bezárva. Túl sok föllépés, túl sok kábítószer, túl sok taps, egy kiégett doboz. A tv-ben egy ismerősnek tűnő háborús film villog a képernyőn. Ingázunk időben és helyszínben, a valóság és a lidércnyomás között—miközben megismerkedünk Pink fájdalmas emlékeivel, melyek mindegyike egy téglá a falban, amit saját érzései köré épít föl. Lassanként egyre jobban átcsúszik a lidércnyomásba, ahol érzéketlen demagógnak érzi magát.”

A Pink Floyd zenéjét mindig is kísérték vizuális hatások. Az első olyan csoportok között voltak, akik fényekkel, diákkal, filmmel és más különleges hatásokkal kísérleteztek. Színpadi föllépéseik a rockegyüttesek között valószínűleg a leglátványosabbak voltak. Egyénileg vagy kollektíven több film zenéjét szerezték.

A színpad és később a film számára használt animációs technikák sok esetben távol álltak az egyszerűtől. Az egyik — ilyen volt a Goodbye Blue Sky Sky című jelenet, melyben virágok szimbolikusan szeretkeznek, majd később megtámadják egymást.

Először minden egyes rajz körvonalait rajzolták meg celluloid lapra, és ceruzával színezték ki őket. Nemcsak a kontúrok változnak, mintha mozgásban lennének, hanem a színezés révén a rajzokon a fény és árnyék finom különbségeit is érzékeltetni tudják. A jelenet 15 percig tart, ehhez 12 rajzot készítettek, melyek mindegyike művészi kiállítású, és mivel ezek minden másodpercben mozdulnak, rengeteg munka fekszik bennük. Összesen több mint 10 ezer egyénileg színezett rajzot használtak föl ehhez a jelenethez.

A FAL a Pink Floyd második legsikeresebb albuma.

1980 február első hetében a Pink Floyd csapat utazó műszaki tagjai száztonna hangosító berendezést, színpadi, világosító és vetítő felszerelést szállítottak a Los Angeles-i Sport stadionba, a FAL február 7-i koncert változatának bemutatójára.

A FAL-at bemutatták New Yorkban, Londonban és Dortmundban, és a húsz előadás alatt fél millió ember látta élőben.

A főszereplő Pinket Bob Geldof alakítja. A The Boomtown Rats nevű ír zenekar vezető énekeseként tett szert nemzetközi hírnévre. Bob Geldof volt az, akinek 1985-ben megszervezte és életét lelke volt a Live Aid-nek. Alan Parker számos nemzetközi hírfilm rendezője. Legismertebb filmjei: Bugay Malone (öt Brit akadémiai díjat kapott); a Midnight Express (hat arany Globus díj); FAME (két akadémiai díj).

Nos mindezekből látszik, hogy a FAL nem akármilyen filmcsemege lesz. Reméljük kedvet kaptak ahhoz, hogy a Dunafilm által forgalmazott filmre beüljenek a mozikba.

FEJES I.

Vetületek

/fotó: cakó/

Kávét főzni nem tud...

A vásári forgatagtól távol, egy elegáns nagykorú szállodában számítógépeket, irodagépeket, programcsomagokat mutatnak be az érdeklődőknek. A Microsystem Napok már hagyománnyá váltak a szakmai körökben. A budapesti székhelyű, de Győrűt és Pécsét is működő Microsystem Rt. munkatársai sajtótájékoztatót tartottak az eredményeikről és terveikről. Az ilyen találkozók motója leginkább az lehetne, hogy „Csak a szépre emlékezem”. Bajokról, gondokról nemigen esik szó, a sikerekről annál inkább.

A szóban forgó cég esetében nem lehetett nehéz szépről, jóról beszámolni. A hat éve működő Microsystem — néhány hónappal ezelőttig kisszövetkezet — évi forgalma már megközelít

ti az egymilliárd forintot. A vevők törzsgárdája egyre gyarapodik, mint ahogy a programcsomagok száma is. A magyar—nyugatnémet vegyesvállalat eddig is nagy figyelmet fordított a számítástechnika és a gyógyítás összekapcsolására. Ennek bizonyossága, hogy a korábban kidolgozott MicDO-KI program után elkészült a MicIN-FANT is. Ez utóbbi a gyermekgyógyászat főlemelő, de nem könnyű feladatok elvégzéséhez nyújt számítógépes segítséget.

A telefax, azaz a távmásoló berendezés nem annyira határtalan érzés, mint inkább hasznos irodatechnikai eszköz. Magyarországon ma még csak körülbelül 3500-ra tehető a használatban lévő telefaxok száma. Ezek majdnem harmada egy japán cég gyártmánya, amelyet a Microsystem kizárólagos joggal forgalmaz. A siker bizonyítéka, hogy a japán gyártó képviselője ez alkalommal adta át a legjobb európai forgalmazó címmel járó szép plakettet a magyar cég vezetőjének. Ez a telefax a ma létezők között a legkisebb. „Tudja” mindazt, amit tudnia kell, de a titkárát még nem pótolja: kávét főzni nem tud. Szövegek, rajzok, képek gyors továbbítására viszont igen alkalmas. A számítástechnika piacán, az erősödő versenyben ez a lényeg.

A DUNAFILM ÉS A DÁTUM KÖZÖS JÁTÉKA:

A cikkből kiderült, hogy melyik a Pink Floyd második legsikeresebb albuma. A kérdésünk arra vonatkozik, hogy melyik a kritikusok, rajongók által legsikeresebb?

De, hogy ne legyen túl nehéz dolog, megadjuk az album címét alkotó betűket, persze jól összekeverve:

TTHHEEKRADEDISFONMOO

*

Beküldési határidő: október 9.

*

A NYEREMÉNYEK: A DUNAFILM ÁLTAL FÖLJÁNLOTT FAL-PLAKÁTOK

CÍM: DÁTUM SZERK., SZEKSZÁRD, 7100 Bajcsy-Zs. u. 7.

A BORÍTÉKRA VAGY LEVELEZŐLAPRA ÍRJÁK RÁ:

DUNAFILM—DÁTUM

JÓ SZÓRAKOZÁST!!

Nemcsak nőknek

A természetes gyógyászat térhódítása

TÜK A BETEGSÉGEK ELLEN

Hosszú és göröngyös utat tettünk meg, míg rádöbbenünk, hogy szervezetünkkel nem jól sáfádkodtunk. A tömegtelen mennyiségű gyógyszer, ami testünkbe került, méregként is hatott. A természetes gyógyászat újra felfedezésével ezt kiküszöbölhetjük. Ilyen több ezer éves gyógymód a Kínából származó akupunktúra is. Hazánkban még viszonylag kevés képviselője van, közülük beszélgetek egyel, dr. Kovács Katalinnal.

— *Mióta él a doktornő Bonyhádon és milyen területen dolgozik?*

— A városban hét éve vagyok. Rövid ideig a kórházban dolgoztam, majd üzemorvos lettem. Jelenleg az egyes számú körzeti orvosa vagyok.

— *Hogyan került az akupunktúrával kapcsolatba?*

— Két évvel ezelőtt ismerkedtem meg egy kollégámmal, dr. Csáky Lászlóval, aki jelenleg az Akupunktúrárs Társaság elnöke, tőle nagyon sok irodalmat kaptam. A tanuláshoz még segítséget adott dr. Marton Sándor belgyógyász orvos.

— *A tűszúrásos módszer filozófiáját a szakkönyvekből el lehet sajátítani, de itt a gyakorlaton van a hangsúly.*

— Az elmélet tanulása közben elég sok probléma vetődött fel, mert a leírások nem mindig egyértelműen mutatják a pontok anatómiai helyét. Ha ezzel kapcsolatban bizonytalan voltam, akkor egy gyakorló kollégával konzultáltam.

— *Milyen elven működnek testünkben az energiák az akupunktúrárs kezelés alatt?*

— Tulajdonképpen egy fizioterápiás eljárás, lényege: hogy szervezetünknek vannak olyan adott pontjai, amiket ingerelve reflexfolyamatok indíthatók el. Minden betegségnek megvannak a pontkombinációi, amelyek

kezelésével a kívánt hatás elérhető. Ez nem annyira látványos dolog, több kezelés után láthatók az eredmények. Az esetek többségében elektroakupunktúrát folytatok, tehát elektromos árammal érem el ugyanazt a hatást, mint amit a kínaiak a tűk mozgásával.

— *Mint körzeti orvos, alkalmazza e ezt az ősi gyógymódot?*

— Igen, feltétlenül. A saját betegemen próbáltam ki először. Rengeteg olyan páciensem van, akiken a gyógyszerekkel nem tudtam eredményt elérni. Alkalmaztam agyvérzés, bénulás után, mozgásszervi megbetegedéseknél és különböző lelki megérzésekkel járó állapotoknál. Jól használható fájdalomcsillapítónak, mivel a megfelelő pontok ingerlésével endorfinok szabadulnak fel, amik a fájdalomcsillapító hatást okozzák. Az akupunktúra tulajdonképpen minden emberen melékhatások nélkül alkalmazható.

— *Miért kezdett el ezzel a hároméveses gyógymóddal foglalkozni, hiszen alapvetően eltért a nálunk hivatalosan ismert orvosi módszerektől?*

— Köztudott, hogy a gyógyszerek mellékhatásai kárt is okoznak. Ilyen esetekben egészítem ki a gyógymódot akupunktúrával. Sokan még idegenkednek ettől az eljárástól.

— *A megében más is gyógyít ezzel a módszerrel?*

— Nem tudok róla, legalábbis aki az Akupunktúrárs Társaság tagja. Egy éve volt a társaság alakuló gyűlése, én azóta vagyok tagja. Évente háromszor találkozzunk és konzultációkat tartunk. Bízunk benne, hogy sokan kedvet és bátorságot kapnak a természetes gyógymódok megismeréséhez és alkalmazásához. Mert érdemes!

Dné

Zöld kerítés

Lassan belezöldülünk a sok újdonságba, hiszen ami sok, az sokk!

Legutóbb Pécs kertvárosi polgárai postaládáikban zöld alapszínű szóróanyagot találhattak, „Tisztelt lakótársak” kezdetű. Lombosodik hát a demokrácia, igen ám, de hogy? Azt kérdezi ezúttal a „Fúzió” Szakszervezetek Kulturális Központjának sport-szervezője, hogy mi a véleményünk egy szabadidőközpont létesítéséről a kertvárosban.

Mint olvasható a továbbiakban a zöld papiroson, „Pécs város tanácsa erre a területre már rendelkezik egy rendezési tervvel, de más fontos beruházások érdekében belátható időn belül nem tud anyagi eszközöket erre a területre átcsoportosítani.”

Namármost: miről is kérdeztek?

Úgymond mankóul a válaszlapon ez áll: „a szabadidőpark létrehozásával egyetértünk, illetve nem értünk egyet”, a megfelelő rész aláhúzandó.

Hát persze, választás magyar módra. Csak hogy mit tudom én, hogy például a városi tanács mit tervezett erre a területre (azt sem, hogy „belátható idő” a népbetegségnek számító rövidlátás mellett mit jelent valójában), és hogy mi lehetne még, ha nem szabadidőközpont és a semmi közül kellene választanom.

Belátom én, hogy nem lehet mindent az orromra kötni, de kérdezgetni sem lehet ám csak úgy... A zöld papírból az sem derül ki fehéren-feketén, hogy kinek, minek is kell a soványka egyetértésem vagy egyet nem értésem. Lehet, hogy háttérzenének valamely egyszerű vállalkozáshoz, vagy netán valakit, illetve valamit háttérbe szorítandó, esetleg pusztán lehetséges pénzforrást látnak bennem, s később fizethetek az „igenemért”? Nem a bizalmatlanság szól belőlem, magyarázatul tovább idézek: „nagyvállalati szb-k, intézmények és magánszemé-

lyek összefogásával egy szabadidőközpontot hoznánk létre.”

Mindegy is tán, hogy kik és miből, mert jó néhány lakótárssal együtt belátható időn belül nem hogy szabadidőnk fizetett eltöltéséről (a leendő tarifákat ismerteti a szórólap), valamint feltételei megteremtéséről nem tudunk gondolkodni, hanem még azt sem hihetjük, hogy lesz mostanság eltölteni való szabadidőnk, minekutána megvettük kertvárosi lakásainkat, amit ki is kellene fizetni...

A „belátható időn belül”-féle kategóriáknál maradván: megint nem hoztak döntési helyzetbe. Ezért hát nem is biztos, hogy válaszolok, pedig nagyon is érdekel környezetem alakulásának mikéntje. A vázolt céllal nem tudnék szívfelelő vitatkozni, de ezek között is van olyan, ami ugyancsak szöveget ütött a fejembem. Idézem: „a park fenntartása és megfelelő programokkal való megtöltése érdekében a területet bekeríténnék”.

Ugye, ez már valami! Azt még nem tudni, hogy lesz-e szabadidőpark vagy sem, azt még úgy sem, hogy ki fizeti, ha mégis megvalósul, nem körülhatárolható, hogy kié lesz, de azt már tudjuk, hogy be lesz kerítve. Grundok, zöldellő parkok helyett zöld kerítés?

Úgy tűnik, semmi sem változik, csak színt váltottunk.

TE.

Ne adjunk játékegyvert a gyermekeknek!

A Sík Sándor Eszperantó Cserkészközpont és a Magyar Béketársaság felhívása:

Miként a gyümölcsöt hozó fákat is nevelni kell, úgy a békét is! A holnap békéjének záloga a mai gyermek, úgy kell nevelnünk, hogy gyümölcsözze a békét! Ezért:

1. Ne tőrjük tovább a gyermeklélek torzításait; ne adjunk kicsi kezeikbe feyvert, játékegyvert sem!

2. Lépjünk fel a játékegyvert gyártása és terjesztése ellen!

3. Az ifjúságot már gyermekkorában is védőnk kell a militarista propaganda, a szadista alkotások kegyetlenségeket népszerűsítő áruítói!

4. A „szakképzett gyilkosok” népszerűsítése helyett a sportszerű, önmagát képző, az „Ép testben ép lélek” szellemében fejlődni akaró ifjúság legyen az ideál!

5. Az ifjúsági mozgalmak az olimpia, a béke és a testvériség nemes eszméin nevelődjenek, számúzzuk belőlük a militarista szellemet és gyakorlatokat!

6. A gyűlölködés és az erőszak magjai helyett a sportszerű edzések és a testvéri szeretettel átélte versengések lépjenek!

Felkérjük a felnőtteket:

Ne vásároljanak a gyermekeknek játékegyvereket! Kereskedők! Ne árusítsanak játékegyvereket! Egyházak, pedagógusok, politikusok! Tervezzék e felhívásunkat, segítsék a béke hosszú távú megteremtését!

Dné

— Hallja, szomszédasszony, az éjjel möghótt a férjem.

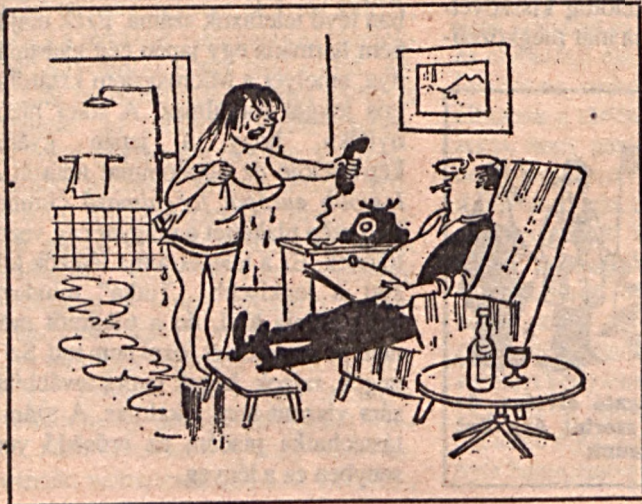
— Ne mondja! És ivott aból a teából, amit javasoltam?

— Ivott bizony.

— És izzadt?

— Izzadt.

— Az a jó...

Gyerekradz

Ma reggel is szokásos bevásárlása indultam a szemben lévő ABC-be. Az út nem hosszú és egyhangú. Megszoktam. Már nyitottam az üzlet nagy üvegajtáját, mikor a felragasztott hirdetések között valami színes ötlött a szemembe. Visszaléptem. Fél rajzlap nagyságra festett fák és bokrok néztek rám. Formájuk és a felirat: „Védd a természetet!”, gyerekek munkájáról vallott.

Elgondolkodtató. Nekünk, felnőtteknek szól. A mai ökológiai válságot már gyerekeink is érzik, beéptült tudatukba. A bioszféra egyensúlyának megbomlása az emberi faj életfeltételeit veszélyezteti. Belülről érintett meg a kisiskolások rajza, és napokig furdalt, mit teszék én az életünk megmentéséért?

Jó lenne tudni, hogy hányan mentek és mennek el „vaként” e kis rajz mellett, hányan mosolyogva, és kik vették komolyan a felszólítást! Mi már nehezen vagyunk formálhatók, de gyerekeink a természet szeretetének alapvető gondolatával megmenthetik a földet a jövő generációinak.

Dné

Rádió, televízió

KOSSÚTH RÁDIÓ

8.20: A hét zeneműve. 8.50: A hét költője: Farkas Árpád. 9.00—11.00: Napközben. 11.05: Hagyományápolók. 11.35: Szép remények. 12.45: Egy hazában. 13.00: Klasszikusok délidőben. 14.05: Értékmegőrző. 14.35: Mellény-zseb. 14.45: Dzsesszmelódiák. 15.00: Az olvasás gyönyörűsége. 15.30: Zenei Tükör. 16.00: Tizenhat óra. 16.15: Miska bácsi negyedórása. 16.30: Nyitnikék. 17.00: Eco-mix — Gazdasági magazin. 17.30: Beszélgesztünk zenéről. 18.05: Láttuk, hallottuk, olvastuk. 19.15: Sportvilág. 19.40: Dobos Kálmán feld.: Moldvai csángó dalok. 19.50: Gong. 20.04: Rádióklub. 21.24: Magyar zeneművészek a nagyvilágban. 22.00: Hírvilág. 22.33: Halló, itt vagyok! 23.30: Puccini operáiból.

PETŐFI RÁDIÓ

8.05: Rivaldafényben: Ruttkai Éva és Latinovits Zoltán. 9.05: A Zsebrádiószínház bemutatója. 9.25: Orfeusz az alvilágban. 10.00: Magyarán szólna. 10.20: A francia sanzon ismeretlen arcai. 11.05: Hogy tetszik lenni? 11.35: Körmendi Vilmos szerzeményeiből. 12.10: Nóták. 13.05: Slágermúzeum. 14.00: Kettőtől ötig... 17.05: Kölyökrádió. 17.30: Ötödik sebesség. 18.30: Pop-regiszter. 19.05: Vissza... 20.00: Összjáték. 21.05: Népdalok. 21.27: Slágerfilmek — filmsláger. 22.05: Rockújás. 23.20—0.14: Álom szárnyán.

BARTÓK RÁDIÓ

9.06: A Lipcsei Gewandhaus zenekarának felvételeiből. 10.12: Évszázadok fuvolazenéje. 10.35: Operaházi portrék. 11.00: A St. Martin-in-the-Fields kamarazenekar játszik. 12.05: A vadász. 12.40: Magyar szerzők fűvősműveiből. 13.00: Kilátó. 13.45: Országok, tájak népzeneje. 14.00: Zenei múzeum. 15.04: Erkel: Bátor Mária. 17.00: Kapcsoljuk a 6-os stúdiót. Kb. 18.00: Szimfonikus táncok. 18.30: Tört/rész. 19.05: Angol társalgás kezdőknek. 19.20: Kommt mit! 19.35: Budapesti Zenei Hetek. közben: Kb. 20.20: Európaiak Velencében. Kb. 20.40: A hangversenyközvetítés folytatása. Kb. 21.40: Operaáriák. 22.00: Wilhelm Furtwangler vezényel. 22.58: Himnuszok a XII—XIII. századból. 23.30: A hét zeneműve.

TV1

9.00: Képűjság. 9.05: Tévétorna nyugdíjasoknak. 9.10: Ne lőjtek a szorosban. Tadzsis film. 10.15: A HÉT — ism. 11.15: Delta. 11.40: Képűjság. 16.25: Hírek. 16.30: Déli videójás. 16.40: Stíri — Hírek román nyelven. 16.45: Hónapsoroló. 17.20: Emma és nagypapa (10'). Angol ism. terjesztő sorozat. 17.35: Szám-adás. Gazdasági negyedóra. 17.50: Három nap tévéműsora. 17.55: Reklám. 18.00: Egy szó, mint száz. 18.45: Reklám. 18.50: Esti mese. 19.00: Új cím-cím. 19.20: Reklám. 19.30: Híradó. 20.00: Reklám. 20.05: Földesi József: Túrészhatár. 21.15: Panoráma. 22.00: Reklám. 22.05: „Gyenes”. Portréfilm. 22.55: Híradó 3.

TV2

17.00: Képűjság. 17.15: TV2. 17.45: Kérdezz! Felelek. 18.00: Hétfőn hatkor. 18.25: Gyerekeknek! 18.50: TV2. 19.00: A Forsyte Saga. 19.51: TV2. 20.00: Körzeti tévéstúdiók műsora. 20.55: TV2. 21.00: Híradó 2. 21.20: TV2. 21.30: Telesport. Kb. 23.00: TV2 — Napzárta.

SKY CHANNEL

6.00: Világ gazdasági hírek. 6.30: Európai üzleti hírek. 7.00: DJ Kat Show. Gyermekműsor rajzfilmekkel. 9.30: Super Password. Játékos show-műsor. 10.00: Sullivanék. Filmsorozat. 10.30: Sky-krónika. Magazinműsor. 11.30: Gond-forum. Tanácsadás. 12.00: Egy másik világ. Amerikai filmsorozat. 12.55: A Sky Text oldalai. 13.50: Változó világ. Filmsorozat. 14.45: Szeretni. Filmsorozat. 15.15: Fiatal orvosok. Filmsorozat. 15.45: Rajzfilmek gyermekeknek. 16.00: Visszaszámlálás. Rockshow. 17.00: Eurosport.

SUPER CHANNEL

7.00: Hírek. 7.05: Időjárás-jelentés. 7.09: Üzleti hírek. 7.30: Hírek, időjárás-jelentés. 7.39: Üzleti hírek. 7.58: Időjárás-jelentés. 8.00: Egyveleg. Könnyűzenei koncertek. 15.30: Nino Firetto zenés műsora. 16.30: Hullámhosszon. Élő telefonos műsor minden nap más témáról. 18.30: Off the Wall. Hírek a rock-, a pop- és a divatvilágból. 19.30: Időjárás. A tavalyi év sorozataiból. 20.00: Turistamagazin. Utajánlatok német nyelven. 20.30: Utazás Japánban. 21.00: Túlélés. Brit természetfilm-sorozat. 22.00: Hírek, időjárás. 22.10: Természetfilm-sorozat. 23.10: Folyami utazások. 0.10: Hírek, időjárás. 0.20: Coca Cola Eurochart. Százas slágerlista. 1.20: Időjárás. A tavalyi sorozatokból. 1.50: Egyveleg. 2.00: Műsorzárás.

TV5

16.05: Hírek. 16.10: 7-ről 7-re. 17.10: Esély a daloknak. Variété. 17.30: Konyhatitkok. Michel Oliver receptjei. 18.00: Számok és betűk. Játékos vetélkedő. 18.30: Pihenőidő. 19.00: Kalandok és utazás. 19.30: Hírek, időjárás. 19.40: Csillogó papíros. 20.00: Új Világ. Hírmagazin Kanadából. 21.00: Thalassa. Tengeri magazin. 22.00: Tv-híradó, időjárás. 22.30: Robert Charlebois a Québec-i Nemzetközi Fesztiválon. 23.25: Ember járt a Holdon. 0.15: Koncert. 0.25: A Procope negyedórása. 0.40: Műsorzárás.

SAT1

6.00: Jó reggelt a SAT1-gyel! 9.00: Hírek, időjárás. 9.05: Közkórház. 9.50: Konyhatündéreknek. 10.00: Hírek, időjárás. 10.05: A valódi szellem-irtók. 10.30: Batman. Amerikai filmsorozat. 12.30: Szerencsekerék. 13.00: Tévétőzsde. 14.00: Műsorelőzetes. 14.05: Közkórház. 14.55: Háztartási ötletek. 15.05: Boldog napok. 15.30: Sport. 17.45: Műsorelőzetes. 17.50: Carson és Carson. Ausztrál krimisorozat. 18.45: Híradó. 19.00: Szerencsekerék. 19.30: Halálos ellenségek. Krimisorozat. 20.25: Időjárás. 20.30: Hunter. Krimisorozat. 21.25: Hírek. 21.30: Havasi rózsza és havasi gyopár. NSZK népies film. 23.00: Hírek,

sport, időjárás. 23.10: Újdonságok és sztorik. 23.50: Vallásos szemszögből. 23.55: Műsorelőzetes. 2.00: Sport.

JUGOSZLÁV TELEVÍZIÓ

1. műsor: 8.10: Műsorismertetés. 8.15: Tévé-naptár. 8.25: Hírek 8.30: Dositelj Obradovic — sorozat gyermekeknek. 8.45: Európa öröme. 9.00: Iskolai program. 10.30: Hírek. 10.35: Iskolai program. 12.30: Hírek. 12.35: Műsorismertetés. 12.40: Elmulasztották — nézzék! 15.05: Műsorismertetés. 15.10: Hírek. 15.15: Plusz-műsor — ism. 17.15: Híradó I. 17.35: Oktatóműsor. 18.05: Számok és betűk — vetélkedő műsor. 18.25: Látókör — dokumentumműsor a forradalomról. 19.10: Időjárás. 19.13: Rajzfilm. 19.27: Műsorismertetés. 19.30: Híradó II. 20.00: Drámaest. 21.05: Komolyzenei műsor. 21.50: Híradó III. 22.10: Plusz-program. 0.10: Hírek. 0.15: A keddi műsor ismertetése.

2. műsor: 17.40: Műsorismertetés. 17.45: Hírek. 17.50: Tévé-naptár. 18.00: Zágrabi panoráma. 18.15: A sport világa. 19.27: Műsorismertetés. 19.30: Híradó. 20.00: Külpolitikai műsor. 20.45: Hírek. 20.52: Időjárás. 20.55: Rövid hangverseny. 21.15: Elvesztett birodalmak — filmsorozat. 22.20: Dokumentumest. 23.50: A keddi műsor ismertetése.

a Sky Channel, a Super Channel,
a TV5 és a SAT1 műsorát
részletesen közli a Telehold.

Szabad Európa Rádió hétfői műsor

6.00: Kezdődik a nap: hírek, hírmagyarázatok, műsorismertetés, napi kalendárium, zene 8.00: Hírek 8.10: Élő egyház 9.00: Hírek 9.10: Földközben 9.40: Nyugati folyóirat-szemle 10.00: Hírek 10.10: Zene-szó 10.40: Nyitott szemmel 10.50: Nyugati levél 11.00: Hírek 11.10: Protestáns világ 11.40: Irodalmi műsor 12.00: Déli harangszó—Hírek 12.10: Múlt idő, jelen idő 13.00: A Mai nap és műsorismertetés 13.25: A munka világa 13.50: Nyugati levél 14.00: Hírek 14.10: Zene-szó 14.40: Hobby 14.50: Párizsi magyar figyelmű 15.00: Hírek, műsorismertetés—Délutáni randevű 16.00: Hírek 16.10: Múlt idő, jelen idő 17.00: Hírek, műsorismertetés 17.10: Forgószínpad 17.45: Nemzetközi sajtószemle 18.00: Hírek, magyar- és világhíradó 18.40: Irodalmi műsor 19.00: Hírek 19.10: Periszkóp 19.40: Figyelmű 20.00: Hírek, magyar- és világhíradó 20.40: Kelet-európai szemle 20.50: Magyar lapokból idézünk 21.00: Hírek, műsorismertetés 21.10: Forgószínpad 21.45: Nemzetközi sajtószemle 22.00: A Mai nap késő esti kiadása 22.30: Zene-szó 23.00: Hírek 23.10: Periszkóp 23.40: Figyelmű 24.00: Hírek 0.10: Nemzetközi sajtószemle 0.25: Kelet-európai szemle 0.35: Magyar lapokból idézünk 0.45: Műsorzárás

HIRDESSEN POSTAI FELADÁSSAL!

Kedves Olvasó! Ha kitölti ezt a szelvényt, borítékba teszi és feladja címünkre:

DÁTUM RT. 7100 Szekszárd, Bajcsy-Zsilinszky u. 7.

3 napon belül olvashatja hirdetését (fizetés utólag, kiküldött csekünkön).

Megrendelő neve:

Címe:

Megjelenés napja:

Hirdetés szövege:

.....

.....

.....

.....

.....

.....

Kosárlabda NB I

Egyre jobban világít a Tungstrom

Három forduló elteltével már megállapítható: minden eddiginél izgalmasabb bajnokság elé nézünk a kosárlabda férfi NB I-ben. Együttmaradt, némiképp még erősödött is a tavalyi bajnokság dobogós triója: a Csepel, az Oroszlány, a Bp. Honvéd, ugyanakkor keményen üldözni fogja őket a ZTE, a Videoton és a Tungstrom. Apropó, Tungstrom! A jugoszláv idegenlégióssal megerősödött lánypagyári gárda a ZTE idegenbeli legyőzésével bejelentette igényét a dobogós helyezések egyikére, sőt... Szakberkekben elhangzó vélemények szerint a „Tunginak” — mivel a fiatalok, a meghatározó magas emberek az idei évre már végképp beérnek — még az elsőre is komoly esélye van. A Körmendnek viszont aligha: amerikai idegenlégiós ide vagy oda, de nem is olyan régen még vidéki fellegvár — két évvel ezelőtt bajnok — vasi együttes zsinórban a harmadik vereségét szenvedte el. A harmadik forduló eredményei: Bp. Honvéd — Körmend 101—80 (51—31), ZTE—Tungstrom 95—98 (48—47), Oroszlány—Videoton 99—89 (51—42), Baja — Sopron 94—78 (48—32), Csepel — Szolnok 95—86 (40—44), Atomerőmű SE — MAFC 102—75 (53—35).

A bajnokság állása: 1. Oroszlány, 2. Csepel, 3. Tungstrom, 4. Bp. Honvéd, 5. Baja, 6. Videoton.

A női felsőház eredményei: Bp. Spartacus — Tungstrom SC 59—91 (30—45), BSE — PVSZK 72—65 (36—37), Sopron — Szekszárd 81—67 (48—34).

Elsőként az országban

Befedik a jégpályát Fehérvárott

Megtört a jég — azaz Székesfehérvárott 1990-től évente csak két-három hónapig lesz zárva a műjégpálya. A Magyar Jégkorong Szövetség, pontosabban az OSH segítségével ugyanis befedik a tizenegy esztendeje épült létesítményt, elsőként a hazai jégpályák közül.

A sporthivatal 18 millió forintot ad a fehérváriaknak, a munkálatok azonban 21 millióba kerülnek. A hiányzó összeget az Alba Volán SC, valamint az építkezésben részt vevő Agrokomplex és a KÖFÉM biztosítja. Utóbbiak úgy, hogy áraikból kedvezményeket adnak a klubnak.

A tervek már elkészültek, s a munkát október 10-én kezdi a generálkivitelező, a SAL-ÉP Építőipari Kivitelező és Szolgáltató Kft. A pálya ragasztott faszerkezetű, alumíniumlemezborítású tetőt kap. Egyelőre csak az öltözők és az eredményjelző-tábla felőli oldalon készül el a fal, mégpedig alumíniumból és üvegből. A vasút és a hűtőház felőli rész egyelőre szabadon marad, de a későbbiekben ide is falak

kerülnek, és akkor lesz igazi jégcsarnok Fehérvárott.

Az Alba Volán a városi tanáccsal — és valószínűleg a hűtőházzal — közösen egy kft-t hoz majd létre a pálya befedésére és üzemeltetésére, és ezzel üzleti alapokra helyezik a jégsporthat Fejér megye székhelyén. Az elképzelések szerint ez a társulás finanszírozza a jövőben a jégkorongszakosztályt is.

Az első lépcsőben elkészülő tetőnek és a két oldalfalnak 1990. június 20-án kell állnia, de a volánosok szerint már március végén átadják az építőket. Ezt követően pedig évente kilenc-tíz hónapon át dőnhet a palánk a fehérvári jégpályán. Korszerűsítik a nézőteret is, és mire elkészül a csarnok, mintegy 2500 néző számára lesz ülőhely.

S ami a sportot közvetlenül érinti: a munkálatok alatt zavartalanul működik majd a pálya, és a szurkolókat sem fogja zavarni a tetőépítés.

(ms)

Kuba változatlanul az amatőr ökölvívás trónján

Döntők hat kategóriában

Elérkezett a döntők napja a moszkvai ökölvívó világbajnokságon. Helyesebben a „félbevágott” finálé első felvonását rendezték meg szombaton este, amikor is hat súlycsoportban döntöttek el, hogy kit illet az arany-, s kit az ezüstérem.

Ez már a vég, mármint a vb véghártyája — gondolhatták a rosszkedvű égiek is, mert a kellemes késő nyári napok után szombatira didergőre változott, szelesre, esősre fordult az idő. A vb helyszínén, benn az olimpiai csarnokban ebből alig lehetett érzékelni valamit is, a forró hangulatról ugyanis már az első percekől gondoskodtak a ritmusra kántáló, táncscsoportként hullámzó zajos kubai szurkolók. Akik ünnepre, honfitársaik győzelmére készültek. Nem alap nélkül, hiszen Sagarra mester tanítványai eddig remekeltek, a 12 kategória 24 főszereplője közé az amatőr bokszt nagyhatalmának — mint aminek Kuba számít — nyolc képviselője került be. Csak egyvel kevesebb versenyzőt delegáltak a házigazda szovjetek, míg a harmadik legsikeresebb világbajnoki résztvevő, az NDK öt ökölvívójával volt érdekelt.

Nem kis csalódására az amerikaiaknak csupán a legkönnyebbek mezőnyében indult Griffin állta mindvégig a sarat, s lett döntős, a többiek idő előtt búcsúztak. Pedig Kuba és a Szovjetunió mellett csak az Egyesült Államok indított még teljes, tehát egy tucatnyi kesztyűs legényt számláló csapatot. A románok egy bronzéremet már kiharcoltak, az erdélyi Vastag győzelme nagy bravúrnak számított. Bulgária is elfogadható produkált már azzal, hogy két boksztolója eljutott az „aranykapuig”. A karibi szigetországból szombaton négy öklöző volt „szorítóköteles”, s még az ingyenek is a kezü-

ket dörzsölve várták a kubai érdeklőségű összecsapásokat: a Marcelo — Griffin (amerikai), a Gonzalez — Zülow (keletnémet), az Espinosa — Kurnyavka (szovjet) és a Savon — Szudakov (szovjet).

A döntők eredményei:
48 kg világbajnok: Eric Griffin (Egyesült Államok)
2. Rogelio Marcelo (Kuba)
3. Nsan Muncsjan (Szovjetunió) és Kim Dok Jan (Koreai NDK)
54 kg világbajnok: Enrique Carrion (Kuba)
2. Szerafim Todorov (Bulgária)
3. Luigi Quitadamo (Olaszország) és Li Jong Ho (Koreai NDK)
60 kg világbajnok: Julio Gonzalez (Kuba)
2. Andreas Zülow (NDK)
3. Konsztantyin Czju (Szovjetunió) és Tom McLean (Egyesült Államok)
67 kg világbajnok: Francis Vastag (Románia)
2. Siegfried Mehnert (NDK)
3. Vlagyimir Jerescsenko (Szovjetunió) és Raul Marquez (Egyesült Államok)
75 kg világbajnok: Andrej Kurnyavka (Szovjetunió)
2. Angel Espinosa (Kuba)
3. Füzesy Zoltán (Magyarország) és Sven Ötke (NSZK)
91 kg világbajnok: Felix Savon (Kuba)
2. Jevgenyij Szudakov (Szovjetunió)
3. Bert Teuchert (NSZK) és Axel Schulz (NDK)
(A vasárnapi döntők lapunk zárta-kor még tartottak.)

Ismét kikapott a bajnok

A férfi vízilabda OB I második fordulójában nagy meglepetésre a bajnoki címvédő Vasas az Eger után a Tungstromtól is vereséget szenvedett.

Eredmények:

Szeged SC — Bp. Spartacus 6—6 (1—1, 1—2, 3—1, 1—2)

OSC — Szentesi Vízmű 11—11 (3—2, 3—3, 2—2, 3—4)
BVSC — Szolnoki VSE 10—8 (3—2, 2—3, 4—1, 1—2)
Ú. Dózsa — Tatabányai Bányász 10—6 (4—2, 2—1, 1—1, 3—2)
Tungstrom SC — Vasas 10—9 (3—3, 3—3, 2—0, 2—3)

RSG világbajnokság

Csapatban bolgár, egyéniben szovjet győzelem

A 14. ritmikus sportgimnasztikai világbajnokságon két számban avattak győztest: előbb az együttes kéziszer csapatok versenyében, majd az egyéni összetett döntőben.

Az együttes kéziszer csapatversenyt a vártnál könnyebb harcban Bulgária hatosa nyerte, mivel a nagy vetélytárs Szovjetunió együttese — lánppalázasan — háromszor is súlyosan hibázott. A magyar lányok ötödikként kerültek sorra, a 12 buzogánnyal végrehajtott gyakorlat közben háromszor ejtették el a szert, egyszer az egyik el is hagyta a szőnyeget, így két pontszámuk 8,95, illetve 9,30 volt. A legszigorúbban az amerikai bíró büntetett, aki a kivitelre mindössze 7,70-et sza-

vazott meg. Az összpontszám, a 34,85 pedig csak a 17. helyhez volt elegendő...

Együttes kéziszer csapat világbajnokok:

Bulgária 38,70 pont
2. Szovjetunió 38,45
3. Spanyolország 38,25

... 17. Magyarország (Zéman Erika, Körtvélyesi Valéria, Borsodi Kinga, Szabó Nikolette, Söregi Krisztina, Pintér Natália) 34,85

Az utolsó előtti versenynapot a 26 tornászt felvonultató egyéni összetett

döntő zárta. Szépen helyt állt a két magyar, még ha ez a végső helyezéskor nem is mutatkozott meg. Muszil kötéllal 9,45-öt, karikával, labdával és szalaggal egyaránt 9,40 pontot ért el, míg Pál Erikát labda-, kötéll- és karikagyakorlatáért jutalmazták 9,40-nel, a szalaggal viszont csak 9,30-ig jutott.

Előbbi az igen erős, az olimpia óta csak erősödött mezőnyben a 16. helyen kötött ki, Pál Erika pedig a 23-on.

Amint az várható volt, az érmekért folyó versenyfutásban csak a bolgárok és a szovjetek voltak érdekelték, azt viszont hozzá kell tenni, hogy Szarajevóban megszakadt a bolgárok négy

vb-n át tartó sorozata, 1979 után újra szovjet bajnokot ünnepeltek.

Egyéni összetett világbajnok:

Alekszandra Tyimosenko (Szovjetunió) 39,75 pont
2. Bianka Panova (Bulgária) 39,70
3. Adriana Dunavska (Bulgária) és Okszana Szkalgyina (Szovjetunió) 39,60 — 39,60
... 16. MUSZIL ZSUZSA 37,65
... 23. PÁL ERIKA 37,50

A vb záró napján, vasárnap már csak döntőket rendeznek, először kötéllal és karikával, aztán a 12 buzogánnyal együttes kéziszer számban, később labdával és szalaggal, utolsóként pedig a három szalag — három karika együttes kéziszer csapatszámában. (A magyar hatos buzogánnyal 19. lett, így igen messze került a döntőtől.)

Labdarúgó NB I

Nagy a tülekedés fent és lent

Vasas — Tatabánya 1—0 (0—0).
Fáy utca, 3000 néző. V: Márton.

Vasas: Andrusch — Pecha, Zentai, Mészöly, Gubucz — Kecskés (Csorba a 80. p.), Galaschek, Duró, Claude — Zvara, Zircher.

Tatabánya: Kiss — Váczi, Lakatos, Szalma — P. Nagy, Járfás, Domonics, Dolbesch — Kanyok (Ifjú a 33. p.), Szekeres, Páli (Lázár a 69. p.). A két csapathoz méltatlan színvonalú, pontosabban színvonalatlan mérkőzésen egyik csapat sem érdemelt volna győzelmet. G: Gubucz (86. p.)

Ferencváros — Újpesti Dózsa 2—0 (2—0). Üllői út, 20 ezer néző. V: Molnár.

Ferencváros: Józsa — Simon, Pinter, Limperger, Keller (Topor a szünetben) — Bánki, Vaszil, Szeibert — Páling, Dzurják, Keresztúri.

Ú. Dózsa: Brokhauser — Huszárik, Szélpál, Kovács, Szlezák — Miovecz (Szabó a 11. p.), Rüböld, Balog — Kátóna, (Eszenyi), Bácsi, Zsivótzky.

A Ferencváros a játék minden elemében ellenfél fölé nőtt, a Dózsának még momentumai is alig akadtak. Gólszerző: Dzurják (5. p.), Bánki (34. p.)

MTK VM — Bp. Honvéd 3—0. Hungária krt. 3000 néző. V: Németh L.

MTK VM: Zsiborás — Hahn, Híres, Lőrincz — Horváth, Kékesi, Balog T., Lakatos, Vadász, Balogh G., Jován.

Bp. Honvéd: Disztl — Csábi, Csuhay, Nagy — Sallai, Szíjjártó, Siksesdi, Fodor, Cseh — Gregor, Sass. Az enerált Honvéd a második játékrészre teljesen elkészült erejével, s ezt a hazaiak gólokkal büntették.

Videoton — Haladás 1—2 (0—0). Székesfehérvár, 2500 néző. V: Győri.

Gólszerzők: Sprecak (52.), illetve Görög (78.), Schäffer (83.). Sárga lap: Emmer (30.), Horváth (65.), illetve Bognár (32.). Jók: László, Máriaši, Jónás, illetve Görög, Elekes, Schäffer.

Videoton: Petry — Takács, László (Tintar 54. p.), Horváth — Kuttor, Máriaši, Csucsánszky, Emmer, Quirikó (Babai a szünetben) — Jónás, Sprecak.

Haladás: Kutasi — Neudl (Hegy 76. p.), Jávorka, Görög — Elekes, Márton, Bognár, Illés, Deéry — Csertői (Szalay 87. p.), Schäffer. Jobb hátrájával és helyzeteinek jobb kihasználásával a Haladás értékes 3 pontot gyűjtött be a gyengélkedő Videoton ellen.

Pécsi MSC — Békéscsaba 1—1 (0—0). Pécs, 8000 néző. V: Fekete.

PMSC: Bodnár — Kónya, Márton, Bódog, Czérna — Megyeri (Nagy T., 84.), Turi, Bérczy, Czéh — Lovász, Lehota.

Békéscsaba: Gulyás — Bánfi (Belvon, 73.), Fabulya, Szent, Otlakán — Mracskó, Csató (Pásztor, 57.), Csanálosi, Horváth — Major, Miklya. A békéscsabai védelem gyenge napot fogott ki, de a pécsi támadók sem remekeltek, így elmaradt a várt hazai siker. Gólszerzők: Lovász (52. p.), Mracskó (74. p.)

Debreceni VSC — Siófoki bányász 1—0 (0—0). Debrecen, 4000 néző. V: Szabó J.

DVSC: Mező — Dan (Vancsa, 71. p.), Plókai, Nagy, Balogh — Moldván, Sándor, Ulveczki (Márton, 46.) — Tóth, Szűcs, Rostás.

Siófok: Horváth — Kolonics, Aczél, Olajos, Marozsán — Czigány (Herczeg, 75.), Kirchmayer (Borosnyán, 78.), Keszeg, Palkovics — Zsádányi, Magyar. Küzdelmes, de alacsony színvonalú mérkőzést látott a közönség, amelyen egy gól eldöntötte a három pont sorsát. Gólszerző: Márton (70. p.)

Váci Izzó — Csepel 0—0. Vác, 2500 néző. V: Huták. Sárga lap: Gyimesi J. (43. p.)

Vác: Gelei — Nagy, Talapa, Kosztolnik, Csimá — Zombori (Balogh Z. 46.), Bánföldi (Turtóczky 65.), Gyimesi A., Vig — Répási, Romanek.

Csepel: Szieben — Gyimesi J., Tyukodi, Szabó, Horváth — Varga, Tompos, Rixer (Deutsch 64.) — Stefanov, Ivanics, Hamar (Jakab 46.). A teljesítményekre mi sem jellemzőbb, egyik csapatból sem lehetett átlagon felüli produkciót mutató játékost kiemelni. Jogosan jegyezték meg a váci szurkolók a találkozón végén: ennél már csak jobb jöhet, és hazafelé a korábbi váci sikeredző, Haász Sándor nevét kántálták.

Veszprém — Rába ETO 0—0. Veszprém, 6000 néző. V: Stampler. Sárga lap: Bognár (35.), illetve Turbék (65.). Jók: Mónos, Bimbó, Csik, illetve Hlgyvik, Pecsics, Bücs.

Veszprém: Végh — Mónos, Bimbó, Csik, Szécsi — Csomai, Bognár, Kelemen — Rogovics, Gáspár, Horváth II. L. (Süle 65. p.)

Rába ETO: Balázs — Turbék, Pecsics, Hlgyvik, Virág — Urbányi, Bücs, Somogyi — Handel (Udvardi 87. p.), Sallói (Mörtei 67. p.) Hajszán. Végeredményben jó iramú volt a mérkőzés, de mindkét oldalon eredménytelen támadósor jellemezte a két csapat játékát. Egy pontnál egyik sem érdemelt volna többet.

Csak egy csapat volt a pályán

Reménykeltő „valami” a Fradi játékában

Limperger Zsolt, a Ferencváros egyre érettebb játékot produkáló hátvédje a jelekből ítélve nemcsak focizni, hanem nyilatkozni is tud. A válogatott hátvéd ugyanis az önbizalomhiánytól cseppet sem szenvedve a következőket mondta a Dózsa elleni mérkőzésük előtt: „...Addig lesz esélyük a liláknak, amíg kifutnak a pályára.” Igen, erre szokták mondani, hogy nem lát a nagyképszerűtől, de... A népszerű „Limpinek”, ha úgy tetszik, ezer százalékosan bejött a jóslata. Valóban, a Dózsának ezen a mérkőzésen nem volt több esélye, mint a Mányi TK-nak lenne a Real Madrid ellen. Hogy csak kettővel megsúzták és nem lett belőle duplája, mint Pécsset, azt kimondottan a Fradi kényelemszeretetének, a második félidőben már kifejezetten közönségének szóló játékának volt köszönhető.

A jóval kevesebb lila-fehér híveknek ezután a kilencven perc után be kell látniuk: a játék korszerűségét tekintve is több mint két gól volt a különbség csapatuk és a Fradi között. Egy ilyen értékmérő mérkőzésen semmit sem látunk abból, amit öt forduló után hallani lehetett: biztonságos védekezésből nagy-nagy tudatossággal és pontossággal építi fel akcióját az Újpest. A magyar viszonylatban sokat futó, gyors játékot követő csapatok ellen viszont eddig az derült ki, hogy a védelmük eléggé könnyen sakk-matt helyzetbe hozható, támadásaik pedig eléggé kiismerhetők, sok — az ellenfélnek a visszazárkózásra időt hagyó — oldaladogatásból épültek fel. Ilyen játékmóddal egyszerűen nem tudnak élni azzal, hogy vannak kapura veszélyes gyors emberek.

A Fradi jóvoltából — végre! — NB I-es tévés mérkőzésen volt vagy hatvanpercnyi futball is. Öröndetes módon a zöld-fehérek megcsillantottak abból valamit, amit a középpálya birtoklásával, a szélek adta lehetőség kihasználásával korszerű támadójátéknak hívnak. De mielőtt elbódítanánk a zöld-fehérek agyát a dicső jelzőkkel, figyelmeztető mementóként álljon itt Rákosi Gyula edző nyilatkozata, aminek a lényege: „Máskor miért nem tudunk csak megkülönböztetőleg így játszani?” Tényleg miért nem? Csak a megkése érkező prémiumok miatt páternosztárszerűen ingadozó a Fradi teljesítménye. A diadal után megint pontnélküli vagy egy kiszenvedett döntetlennel záruló forduló következnek? Ha nem változik a koreográfia, nagy kár érte.

A KEK második fordulójában az Admira ellen minimum a most szombaton látott Fradi kell. Azért minimum, mert az osztrák csapat ellenállása jóval erősebb lesz, mint amit az Újpest kifejtett. Mert mi van, ha a sógorok felügyelnek a fáradszatól szervesítő Bánkira, vagy kikapcsolják Dzurját? Mi van, ha kisebb lesz a hely, az idő egy-egy játéksituáció megoldásához, mint a Dózsa ellen.

Megannyi izgalmas, a jelenlegi fiatal Fradi erejét tudakoló kérdés tolokodik elő. Amelyekre az elkövetkezendő kupaszerda után már többé-kevésbé választ kapunk.

Bálint Gy.

Újra élen a ZTE?

Keleti csoport:

Salgótarjáni Síkfőveg — Mezőtúr 1—1 (0—0)
Szegedi Dózsa — Kazincbarcika 0—1 (0—1)
Szolnoki MÁV MTE — Szeged SC 0—2 (0—1)
Diósgyőri VTK — Baja 2—2 (1—1)
Debreceni MTE — Kecskemét 3—2 (1—0)
Metripond — NYVSSC 4—0 (1—0)

BVSC — Debreceni Kinizsi 1—0 (0—0)
Szarvas — Eger 2—1 (1—1)

Nyugati csoport:

Bauxitbányász — ZTE 0—6 (0—2)
Ajka-Hungalu — BMTE Törley 4—0 (1—0)
Keszthely — Mohács 0—0
III.ker.TTVE — Sopron 0—0
Paks — Volán 3—3 (1—1)
Komló — Oroszlány 0—0
Dorog — Szekszárdi Dózsa 1—0 (0—0)
Olajbányász — Dunaújváros 3—0 (1—0)

Az NB I. állása

1. MTK VM	18
2. Ú. Dózsa	18
3. FTC	14
4. Vasas	14
5. PMSC	13
6. Bp. Honvéd	13
7. Siófok	11
8. Haladás	11
9. Videoton	11
10. Veszprém	10
11. Debrecen	9
12. Rába	8
13. Tatabánya	7
14. Békéscsaba	7
15. Vác	6
16. Csepel	5

Az élcsoport állása

Keleti csoport:

1. Metripond	17 pont
2. Szeged	17 pont
3. Kazincbarcika	15 pont

Nyugati csoport:

1. ZTE	15 pont
2. Mohács	14 pont
3. Volán	13 pont

A totó 39. játékhetén
a helyes tippek az alábbiak:
1, x, 2, x, 2, 1, 1, 2, x, x, x, 1, 1, 1.

Köszöntjük

PETRA és ÖRS

nevű olvasóinkat.

Petra két név egybeeséséből származik. 1. latin Petrus (magyarul: Péter) nőnemű alakja. 2. Petronella önállósult becézése.

Örs régi magyar személynévből származik, ez pedig egy „férfi, hős” jelentésű török alapszó -s kicsinyítőképzős származéka. Az Árpád-korban gyakori személynév. Első ismert előfordulása Béla király Névtelen Jegyzőjénél található. Több dunántúli helységnév is ebből a személynévből származik.

A Nap két: 5.44 órákor
nyugszik: 17.24 órákor

A Hold két: 8.28 órákor
nyugszik: 17.50 órákor

Hűvös, szeles idő

A felhőátvonulásokból legfeljebb egy-egy futó zápor fordulhat elő. Az északi, északnyugati szél továbbra is gyakran erős, főként napközben időnként viharos lesz. A legalacsonyabb hőmérséklet 3 és 8 között várható, de egy-egy szélvédett helyen gyenge talajmenti fagy is lehet. A legmagasabb hőmérséklet hétfőn 15 fok körül alakul.

Pályázat

Filmet a faluba!

Az elmúlt években egyre több kistéleplésen szűnt meg a mozi, amelyet videolejátszóval próbáltak pótolni.

Ez a megoldás azonban sem művészi, sem közösségi szempontból nem bizonyult megfelelőnek, ezért a Művelődési Minisztérium pályázatot hirdet 60 darab videokivetítő berendezés elnyerésére. A készülék filmszerű élményt nyújt, ugyanakkor rendelkezik a video kezelhetőségének előnyeivel is.

A pályázatra olyan kistéleplések közösségei, egyesületei, intézményei, illetve szervezetei jelentkezhetnek, ahol nincs mozi, illetve nincs filmvetítési lehetőség, ugyanakkor helyi erőből 250 ezer forintot hozzájárulást tudnak a készülék beszerzéséhez biztosítani. Feltétel továbbá, hogy a pályázók vállalják a berendezés többcélú üzemeltetését, a mozivetítéseken túl egyéb közösségi, oktatási célra történő hasznosítását is. A pályázatokat 1989. november 15-éig kell a Művelődési Minisztérium közművelődési alap címére (Budapest, V., Szalay utca 10-14., Postafiók 1. 1884) benyújtani. A döntésről a pályázók 1989. december 15-e után értesítést kapnak.

Magyar évadnyitó Párizsban

Nagy sikerű kettős programmal nyitotta meg idei évadját a Párizsi Magyar Intézet pénteken: az intézet kiállítótermében a Franciaországban élő, nemzetközi hírnévű festőnő,

Molnár Vera alkotásaiból nyílt kiállítás, a nagyteremben pedig magyar előadóművészek adtak koncertet.

Molnár Vera, akinek művei számos nagy nemzetközi kiállításon szerepeltek és sok egyéni kiállítása volt — műveit Magyarországon a fiatal művészek klubjában mutatták be —, a számítógépek képzőművészeti felhasználásának egyik úttörője. Most kiállított

alkotásai átfogó képet nyújtanak sokéves munkásságáról. A koncert programjában Bagó Gizella énekművész és Horváth Jenő hegedűművész működött közre.

Az intézet számos érdekes rendezvényt, kiállítást, koncertet, előadást iktatott idei programjába. Több találkozóra kerül sor magyar írókkal, tudósokkal, művészekkel.

Rendeznek tudományos kerekasztalokat. Folytatják a magyar filmek bemutatását, sőt divatbemutatót is tartanak a divat világfővárosában.

BONGÓ

A Sportfogadási és Lottóigazgatóság közlése szerint a szeptember havi *Bongó* sorsolás kihúzott nyerőszáma: 7 886 161

A nettó nyereményösszegek a következők:

A sorsjegy közvetlenül egymás melletti utolsó

— 2 számjegye:	61	70 forint,
— 3 számjegye:	161	700 forint,
— 4 számjegye:	6 161	7 000 forint,
— 5 számjegye:	86 161	70 000 forint,
— 6 számjegye:	886 161	700 000 forint,
— a sorsjegy száma:	7 886 161	7 000 000 forint.

Fusson a lekvártól!

Laxen elnevezéssel hashajtó lekvár jelent meg a Medicina Natura termékcsalád újabb készítményeként. A Pest Megyei Gyógyászati Központ szakemberei által kifejlesztett termék egyelőre a vállalat központjában, illetve Pest megye patikáiban vásárolható meg.

A szilvalekvárt, szennalevelet, bodzavirágot, koriandert, édesköményt és -gyökeret tartalmazó medicina helyettesíti a szintetikus gyógyszereket, s nem kis mennyiségben vitamin is található benne. A gyógyszerkészítmény felválthatja a mostanáig Olaszországból beszerzett, ugyanilyen hatású — a magyar termék árának kétszeresébe kerülő — Tamarin lekvárt.

A Laxennel a Pest Megyei Gyógyászati Központ második gyógytermeke jelent meg, az epe-gyógyirként forgalomba hozott Raphacol után. A vállalat a Medicina Natura márkánévvel olyan gyógyhatású készítmények sorát kívánja előállítani, szabadalmaztatni és forgalmazni, amelyek kizárólag természetes anyagokat tartalmaznak. Következő készítményük több növényt és mézet tartalmazó, hurutoldó, köhögéscsillapító granulátum lesz.

Az egészségügy infarktusa?

Rendkívül aggasztó képet vázolt egészségi állapotunkról és a magyar egészségügyről az 50. őszi orvosnapok rendezvénysorozata, amely szombaton fejeződött be Balatonfüreden. A háromnapos eszmecsere kerekasztal-vitán és a plenáris ülésen mintegy 400 orvos vett részt. Optimizmusra egyik téma sem adott okot, döbbenetes adatokat közöltek például nőgyógyászok: Európában ma nálunk a legmagasabb a csecsemőhalandóság; az asszonyok túlhajszoltak, kimerültek, és egy részük életvitele is befolyásolja leendő gyermekeik állapotát. A terhességek alig feléből születnek meg a csecsemők, rendkívül magas a művi beavatkozás és a spontán vetélések aránya. A szívgyógyászok azt közölték, hogy lényegesen több műtetre volna szükség, mint amennyire a klinikákon, kórházakban lehetőség van. Általános probléma az alacsony fizetés, a műszerek hiánya és a rekonstrukcióra váró kórházak egyre hosszabb sora.

A záróülésen a magyar egészségügy és egészségi állapotunk megítélésében csatlakozott a rendezvény első két napján felszólalóhoz Csehák Judit szociális és egészségügyi miniszter és Györfi István államtitkár. A tárca vezetője hangsúlyozta, hogy nem hasztható tovább az új műszerek, szá-

mítástechnikai eszközök beszerzése, a kórházak felszerelésének felújítása, a rekonstrukció, valamint a dolgozók fizetésének emelése.

A mai egészségügyet — mondotta — csak a hivatástudat és a hálapénz tartja össze. Enyhítenek a gondon a műszervásárló nagyvállalatok, de ez csak tüneti kezelés. Elengedhetetlen és halaszthatatlan a magyar egészségügy reformja, amely sok vonatkozásban alkalmazkodik majd a piacgazdaság körülményeire. A miniszter és az államtitkár egyhangzóan állították: ez nem azt jelenti, hogy eluralkodnak a farkastörvények, megnő az állampolgárság kiszolgáltatottsága, hanem azt, hogy az egészségügybe is bekapcsolható a magántőke és a magánvállalkozás is. A reform néhány vonásáról szólva úgy ítélte a miniszter, hogy kiemelten kell fejleszteni a családi orvoslás rendszerét és a kórházakat. Haladéktalanul gondoskodni kell arról is, hogy megteremtsek a lehetőségeit az idősök otthoni ápolásának; a nők mai foglalkoztatottsága mellett ez ugyanis lehetetlen.

Az alapelvek között szerepel továbbá, hogy a társadalom tekintse értékné az egészséget és segítse annak megőrzését; ugyanakkor az egyént is érdekelté kell ebben tenni, például a biztosítók jutalmazási rendszerével.

Zsazsa alakított

Egy Beverly Hills-i bíróság bűnösnek mondta ki Gábor Zsazsa magyar születésű színésznőt egy közlekedési rendőrfelpanaszában, érvénytelen jogosítvánnyal való gépjárművezetésben. Mindezek alapján Gábor Zsazsa 3500 dollár

bírsággal és másfél évi börtönnel sújtható. Zsazsa, aki a tárgyalás során élete egyik legnagyobb sikerű alakítását nyújtotta, felháborodásának adott hangot. Könnyeivel küszködve kijelentette: vissza akar menni Európába.

Keresnek egy kislányt

Szeptember 29-én pénteken 14 óra után Esztergom-Kertváros Pozsonyi út 19. szám alatti családi ház udvaráról — eltűnt a rövid időre felügyelet nélkül hagyott — két és fél éves hosszú szőke hajú kislány, Pócsik Nikolett. A város melletti területeken a rendőrök a munkásörökkel és a szovjet sorkatonákkal együtt keresik a kislányt, de a kutatás eddig nem vezetett eredményre. A kislány ruházata: sötétkék kötött nadrág és ciklámei színű szabadidőruha felsőrész, amelyen Tom és Jerry felirat látható. A rendőrség kéri, hogy aki bármilyen tájékoztatást tud adni, jelezze azt az Esztergomi Rendőrkapitányságon, vagy más rendőrörsön.

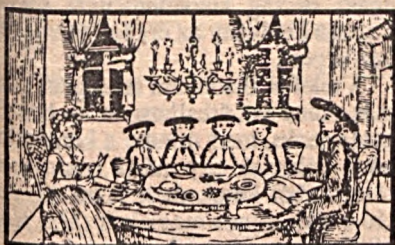
— A második diplomát adó szakemberképzésről kötött megállapodást a TOT a Marx Károly Közgazdaságtudományi Egyetem.

— Az Államigazgatási Főiskolán átadták szombaton az intézményben végzett 270 hallgató diplomáját.

Korlátozott példányszámban

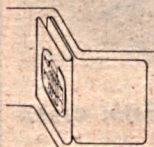
megjelent NÉGY HAGGADA

a Jeruzsálemi Zsidó Nemzeti és Egyetemi Könyvtár
állományából faksimile kiadásban, díszdobozban együtt
4800 forint

1. XV. század, askenázi rítus szerinti, Itáliából származó Haggada,
2. 1480-ban Mantovában készült Haggada,
3. 1719-ben R. Simel Sofer készítette Morvaországban,
4. Jemenita rítusú Haggada a XIX. század elejéről.

Mevásárolható a

Camulus
AKADÉMIAI KÖNYVESBOLT
1052 Budapest, V. Gerliczy u. 7.
Tel.: 188-633

címén, vagy megrendelhető ugyanott a mellékelt megrendelőlapon.

MEGRENDELŐLAP

Megrendelem példányban a NÉGY HAGGADA c. kiadványt postai
utánvételes szállítással az alábbi címre:

Név:

Cím:

aláírás

PROTOKOLL

Dekorációs Szolgáltató Gazdasági
Munkaközösség
1134 Budapest, Apály u. 2/b.

Tel.: 120-2750

Műhely: 1148 Budapest, Nagy Lajos
kir. út 88/a.

Tevékenységeink:

- bel- és külföldi kiállítási standok tervezése, építése
- grafikai munkák elkészítése
- prospektusok, szórólapok, plakátok tervezése, nyomdai előkészítése
- vendéglátó egységek külső - és belső dekorációjának elkészítése
- címfestés
- filmnyomás különböző hordozókra
- elektromos reklámhordozók elkészítése
- video reklámfilm készítés
- minden olyan tevékenység elvégzése, amely a dekorációs munka szerves részét képezi.

KFT

6000 Kecskemét, Rákóczi út 26.

Telefon: 00 36 76/29-163

VIDEO STÚDIÓ

- Refferencia,
 - Dokumentum,
 - Kisjáték,
 - Reklám,
 - KIP készítése
- Az igényelt technikával.

ELEKTRONIKAI ÜZEM

- Tervezés,
- Fejlesztés
- Prototípus
- Kiszériás gyártás a hang, video és digitális területen.

SZERSZÁM ÜZEM

- Műanyag fröccs,
- Kivágó,
- Célszerszámok készítése,
- Tervezés, részmunkák,
- Szikraforgácsolás.

APRÓHIRDETÉS

1500 db új kisméretű téglá és 1 db fürdőkád eladó. Kisszékely, Szabadság u. 231.

Hatoslottóra szuper variáció! 45 szám 105 szelvényen! 2 csoportból 6 szám kihúzásakor garantált 6-os találat! Ára: 380 forint. Ötöslottóra 90 szám variációja mindössze 86 szelvényen! 1 favorizált szám kihúzásánál már garantált megtérülés! 4-nél 5-ös eséllyel! Ára: 440 forint. Tóóra 14 fix nélküli vezetéses totókulcs! 0.13.0—13.0.0 indexre, 140—8960 forint befizetésre, 7 vezetésnél már 13-as eséllyel! Teljes garnitúra: 350 forint. Megrendelés csekken, vagy utánvétellel. Fehér Attiláné Pécs, 7634 Kővirág 37.

Gépjármű technikus állást keres Tolna megyében. „Minden megoldás” jeligére kiadónkba. Elcserélném miskolci 3 szobás szövetkezeti lakásomat budapesti vagy Budapestes környéki telefonos lakásra. Telefon: 06-46/67-848.

Hat iskolás gyermekem részére kinőtt gyermekruhákat keresek. Kalaznó, Béke u. 96. Németh.

Eladó építkezésből megmaradt 240x90-es hőszigetelt üvegezett erkélyajtó régi áron. Műhelyi, Paks, Hidegvölgy 2/A.

Rendeljen nálam: redőnyt, relaxát (részletre is), harmonika ajtót rövid határidőre. Telefon: 82/18-436.

Eladnám vagy elcserélném budapesti, lakótelepi lakásra, értékegyeztetéssel érldiget, 144 négyzetméter telken, 160 m²-es, kétszintes, újonnan épült családi házamat 85%-os készletben. 13.500,— Ft/m². Telefon: 173-0604, Schmidt.

Tenor Saxoron és Vermona 30. hangerősítő eladó. Tolna, Marx K. u. 39.

0 km-es Lada 2107-es eladó. Érdeklődni: 7—21 óráig az 115-1231-es telefonon.

Pákozdi 525 négyzetgölgö telek értéken alul sürgősen eladó. Érdeklődni: Pekár, Székesfehérvár, Jancsár u. 7. II/9.

Blogiliszta szerződéssel, díjmentes technológiával, szállítással eladó. Bajkai Ferenc Bonyhád, Benczúr u. 40.

150 m²-es családi ház, gázfűtéses, (padlófűtéses) szuterénal, garázzsal, pincével, beépített tetőterrel eladó. Kisebb csere is érdekel Szekszárdon, vagy környékén. Bajkai Ferenc Bonyhád, Benczúr u. 40.

400 négyzetgölgö termő szőlővel betelepített építési telek eladó Bonyhádon. Érdeklődni munkaidőben: 15-015 telefonon, vagy Bonyhád, Bartók u. 10.

Siófok-Fürdőn 330 n.öl üdülőtelek eladó. Víz, villany van. Irányár: 1 200 000,— Ft. Telefon: Siófok 11—831.

Felsőfokú gépész végzettséggel, 20 évi gyakorlattal állást keresek. „Sokoldalú” jeligére a kiadóba.

Jövedelemkiegészítő tevékenységként ajánlunk rendkívül előnyös kölcsönkedvezményrel: nemescsincsillát, nutriát, nyestkutyát, valamint 1988—1989. évben beszerzett import tenyésztörzsállományból ezüstöröká, kékröká, skót és norvég görény, amerikai tip. nyérc kihelyezését. Az állatok tenyésztéséhez szükséges tartástechnológiát, ketrecek, szaktanácsadást biztosítunk. A szaporulat és prém eladásában közreműködünk. Érdeklődni: Uniflex Kft. Baja, Bokodi úti prémestelep Szlavikovics.

JÓ KERESETI LEHETŐSÉG!

Baranyatrade Kereskedelmi Kft.
keres jó vevőkapcsolatokkal
bíró, tapasztalt

ü z l e t k ö t ő t
/Ügynökségek is
jelentkezhetnek/
Jelentkezés: 7621
Pécs, Rákóczi u. 11.

Telefon: 72/10-579

DÁTUM

neGRÓSZag

Régen, amikor még nem lapult minden rendőr zsebében alkoholszonda, lovakocsival és kerékpárral közlekedő atyafiak némi furfanghoz folyamodtak. A rendszeren bevett féldecik után negrót szopogattak — bár utálták a negrőszagot —, azt hitték, így nem venni észre rajtuk virágos kedvüket. Nem állítom, hogy kezdetben nem volt sikerük, de egy idő után — Pavlov példáján okulva — a rend derék őrei tudták, hogy a negró, amely köztudottan a torok kéményseprője, mondjuk, nyár közepén nem eredeti funkcióját tölti be.

Számomra a negrőszag így vált a középszerűség jelképévé: látszatmegoldás volt arra az esetre, amikor a jól bevált pálinkáról, de a bírság elkerüléséről, a bűnhődés kijátszásáról sem akart valaki lemondani. A középszer azonban nem egyenlő az arany középúttal, a feltétlenül szükséges átmenettel, a megmaradás és megtagadás szükséges igényével. Beaumarchais, aki először csinált bohócot kora wralkodó elijéből, így látta: „Középszerűség és csúsás-mászás, fölfelé ez az út mindenhoval”. A középszerűség — így vagy úgy — a magyar történelem és jelen egyik legnagyobb átká: szövetségese minden primitív helyzetkedésnek, személyes rosszindulatnak, amelynek érvényesülése unokáink előtt eszi el a jövőt.

Maradt még néhány sorom, hadd írjam hát ide mások véleményét. Az MSZMP Csongrád megyei küldöttséget, csak úgy kíváncsiságból csütörtök éjszaka arról szavazott, ki maradjon szerintük a Politikai Intéző Bizottság tagja: Nyers 32, Horn 32, Németh 30, Pozsgay 30 szavazatot kapott, a párt főtitkára pedig mindössze egyet. Igaz, nem volt ott...

Töttös Gábor

Lőszmadonna

fotó: czakó

„Mi újság?”

Gulyás Úr?

Tapasztaljuk nap mint nap, hogy a budapesti telefonok, mióta áttértettek bennünket a hétszámjegyes tárcsázásra, mennyire bizonytalanná váltak. Talán még a vonalminőség is romlott, számos félrehallás történik, ami bizony sok-sok bosszúságot okoz az embereknek.

Gondolom, e sorba tehető az az eset is, amikor a „Mai Nap” munkatársa tárcsázta Budapestről a Babits Kiadót Szekszárdon. Dícséretes módon utána kívánt járni a Révai első kötetének, hogyan is áll pillanatnyilag ez, az egész ország közvéleményét foglalkoztató kiadvány az eredeti ütemezéshez képest.

A telefon bizonyára recsegett, talán más vonal is „áthallatszott” a beszélgetés során, mert mintha a kérdésekre adott válaszok egy másik beszélgetés részleteiből kerekedtek volna ki. Aztán a cikk sajnos megjelent (Mai Nap, 1989. szeptember 27., 3. oldal).

„Dávidné Wágner Lívia” — tegyük ország-világ előtt közhírré — a titkárnő, aki sok más erénye mellett kitűnő memóriával is rendelkezik. Nem hinném, hogy valaha is úgy emlékezett volna, hogy a Révai lexikon 22 kötetes. Azt sem hinném, hogy tölem, vagy bárkitől valaha az alapanyag és köteteseti anyag hiánya mondattöréket felcsíphette volna a kiadóban, hiszen a Révai kapcsán ezek a szavak még nem hangzottak el. A Szekszárdi Nyomda pedig az első perctől kezdve olyan partnere a kiadónak, hogy Önnek is nyugodt lélekkel ajánlhatom, ha könyvkészítési igénye lenne egyszerű netán, összegyűjtött cikkeiből, még akkor is, ha állami vállalat. Az eddig elkészült ívek és a színes mellékletek kifogástalan minőségben és pontosan határidőre kerültek az asztalomra.

Megjegyzem még, hogy a nyomda nem jutott többmilliósi bevételhez előre, a köztünk lévő megállapodás ezt lehetetlenné is teszi.

Azt már ne is tegyük szóvá, hogy én mennyire örülnék annak a példányszámnak, amit Ön sejtet a kiadó saját megrendelői és a terjesztők által értékesítendő mennyiség összeadásával, de nem elképzelhetetlen, hogy egyszerűen még „összejön”. Ami viszont igazán precíz és pontos a cikk végén, az a kötet ára. Ezért viszont hálás vagyok Gulyás Úrnak, hogy ezt nem hallotta rosszszul a telefonvonalon át.

Dr. Károly István
kiadóvezető

Elégedettség

A BT tagjai az ENSZ főtitkárával tartott találkozójuk után örömmel nyugtázták a nemzetközi légkör kedvező megváltozását. Javier Perez de Cuellar ebédén látta vendégül James Baker amerikai, Eduard Sevardnadze szovjet, Csien Csi-csen kínai, John Major brit és Roland Dumas francia külügyminisztert. A találkozóról kiadott közös közlemény elismeréssel szól a világszervezet szerepéről.

A megyei napilapok és a nem fővárosi független lapok újságírói országos találkozót tartottak szeptember 30-án Szegeden, a Nyilvánosság Klub szervezésében. A résztvevők több órási vita után a következő nyilatkozatot fogadták el:

„Magyarország demokratikus átalakításának előrehaladásával egyre kérdésesebb a megyei napilapok helyzete. A megyei napilapok tájékoztatói monopóliumán alapuló vidéki sajtóstruktúra az állampolgárok számára — akiknek többsége nem az MSZMP tagja — mára már elfogadhatatlan, mint ahogy az is, hogy az MSZMP KB illetve megyei szervezetei kisajátíthatóság maguknak a helyi napilapokat, hogy fenntartsák a főszerkesztői kinevezés jogát; hogy meghatározzák a naponta összesen 1,25 millió példányban megjelenő 20 napilap szerkesztési politikáját.

Az utóbbi időben örövendően elszaporodtak országszerte a társadalom jobb, gazdagabb tájékozódását szolgáló független helyi lapok. Az üzleti vál-

Királytemetés Jugoszláviában

Mintegy 30 ezer ember fogadta vasárnap a crna gorai Bar kikötővárosban Nikola montenegrói királynak és családtagjainak az olaszországi San Remóból hajón hazaszállított csonkjait. Az újratemetés Crna Gora jugoszláv tagköztársaság kívánsága volt. Nikola Petrovics, az olasz Savoyaiak, az orosz Romanovok és a szerb Karagyorgyevicsek leszármazottja, 1859-től 1918-ig volt Montenegro, a mai Crna Gora királya, s 1921-ben Dél-Franciaországban száműzetésben hunyt el. A királyi család földi maradványait ünnepélyesen Cetinjébe, Montenegro egykori fővárosába szállították és állami tiszteletadással helyezték örök nyugalomra. A temetésen részt vett a család egyik még ma is élő tagja, Nikola király dédunokája, aki párizsi építész.

Esélyegyenlőséget!

lalkozások keretében működő független sajtó nagy része azonban súlyos pénzügyi gondokkal küzd. A szűkös nyomdai kapacitások, az egyre dráguló papír, a monopolhelyzetével visszaélő posta terjesztésének zökkenői a szűkös tőkével rendelkező független lapokat még akkor is pénzügyi nehézségekbe sodorják, ha ténylegesen őröltenek be az újságpiacon, s ha sikerül is példányszámukat több ezerre feltornászniuk.

Mindezeket figyelembe véve a szegedi tanácskozás résztvevői javasolják, hogy a nemzeti egyeztető tárgyalások napirendjére haladéktalanul vegyék föl a megyei lapok és kiadóvállalatok tulajdonlásának kérdését. A megyei napilapok teremtsenek esélyegyenlőséget a pártok és szervezetek számára. Szerkesztőségi kollektívájuk gondoskodjon a régió polgárainak hiteles tájékoztatásáról. A főszer-

kesztői állások betöltésére írjanak ki pályázatot. E lapok egyetlen párt, mozgalom kisajátított szócsovei se lehessenek. Társadalmi összefogásra van szükség a súlyos pénzügyi helyzetbe került független lapok támogatására, újabb helyi újságok alapításának elősegítésére. Meg kell teremteni az e lapok munkatársainak egységes fellépését szolgáló fórumot.

Kezdeményezzük a már létező és még megalapításra váró független lapokat támogató Sajtó Demokrácia Alap megteremtését. A hazai és a külföldi tőke bevonásával létrejövő alap pénzeinek szétosztásáról gondoskodjon egy, a független lapok, a MÚOSZ és a Nyilvánosság Klub képviselőiből álló kuratórium.

A tanácskozás résztvevői javasolják a nemzeti egyeztető tárgyalások résztvevőinek, hogy a pártatlan tájékoztatás 1989. augusztus 24-én elfogadott alapelveit — az MTI, a Magyar Rádió és a Magyar Televízió mellett — érvényesítsék a megyei lapok is, mint közszolgáltatási intézmények.”

Holnapi
számunkban
olvashatják,

hol és ki akart
pisztollyal
fizetni